

**UCHWAŁA NR XXVIII /274/21
RADY GMINY W PAWŁOWIE**

z dnia 5 maja 2021 r.

**w sprawie uchwalenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Pawłów na lata 2021-2025.”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2020 poz. 713) oraz ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 poz. 1876 z późn. zm.) Rada Gminy w Pawłowie uchwała co następuje:

§ 1.

1. Uchwała się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pawłów na lata 2021-2025” o treści stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pawłów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNISZĄCY
Rady Gminy
Henryk Węciw

Uzasadnienie

Obecny dokument „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pawłów na lata 2021-2025” jest czwartym dokumentem strategicznym tego rodzaju opracowanym dla Gminy Pawłów.

Aktualizacja „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych...” musi być zgodna z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatu, województwa i kraju oraz innymi dokumentami strategicznymi gminy. Ponadto dokument ten powinien:

- kształtować aktywny model polityki społecznej w gminie (współpraca wszystkich instytucji rządowych, samorządowych, pozarządowych oraz przedstawicieli biznesu),
- zakładać budowanie szerokiego partnerstwa lokalnego.

Aktualizowana „Strategia...” musi być zgodna z założeniami polityki społecznej Unii Europejskiej dotyczącymi:

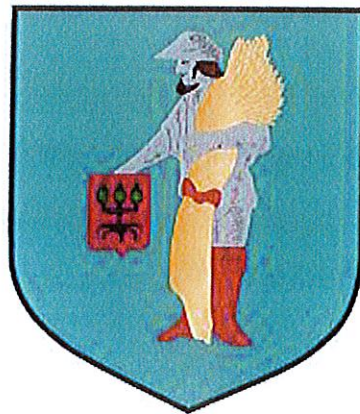
- zapewnienia wszystkim dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług,
- zapobiegania ryzyku „wykluczenia”,
- pomocy dla osób najbardziej narażonych na „wykluczenie” (wspieranie najuboższych),
- mobilizacji organizacji ze sfery polityki gospodarczej i społecznej.

W ramach prac nad aktualizacją „Strategii...” została przeprowadzona diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (uzyskane w toku jego bieżącej działalności), Urzędu Gminy, Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach, Komendy Powiatowej Policji w Starachowicach oraz instytucji i organizacji współpracujących z GOPS. Wykorzystano także informacje z innych działających na terenie Gminy instytucji społecznych. Ponadto korzystano z dostępnych publikacji naukowych i statystyk (m.in. z danych Głównego Urzędu Statystycznego).

Mając powyższe na uwadze, przedłożenie niniejszego projektu „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pawłów na lata 2021-2025” do uchwalenia przez Radę Gminy w Pawłowie należy uznać za zasadne.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Henryk Więclaw

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY PAWŁÓW NA LATA 2021- 2025

SPIS TREŚCI

I. RAMY PRAWNE STRATEGII.....	4
II. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	8
2.1. Lokalizacja & historia.....	8
2.2. Jednostki organizacyjne gminy.....	11
2.3. Infrastruktura transportowa i komunikacyjna.....	12
2.3.1 Strategia Rozwoju Elektromobilności dla gminy Pawłów na lata 2019-2035.....	13
2.4. Dane demograficzne.....	14
2.5. Rynek pracy.....	16
2.6. Oświata.....	17
2.6.1 Placówki oświatowe w gminie.....	17
2.6.2 Samorządowe Centrum Oświaty w Pawłowie.....	19
2.7. Kultura.....	21
2.8. Sport.....	24
2.9. Turystyka – walory krajobrazowe & zabytki.....	25
2.9.1 Agroturystyka.....	28
2.10. Bezpieczeństwo publiczne.....	29
2.11. Organizacje pozarządowe.....	30
2.11.1 Gminny program współpracy z organizacjami pozarządowymi.....	32
III. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH Z PERSPEKTYWY DZIAŁAŃ INSTYTUCJI PUBLICZNYCH W GMINIE PAWŁÓW.....	35
3.1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.....	35
3.1.1. Zakres działania.....	35
3.1.2. Rodzaje świadczonej pomocy.....	36
3.1.3. Program „Starachowicka Karta Seniora” & Program „Starachowicka Karta za Jeden Uśmiech”.....	37
3.2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021.....	38

3.2.1 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych.....	39
3.3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Pawłów na lata 2019-2024	42
3.3.1 Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	43
3.3.2 Niebieskie Karty	45
3.4. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2023 dla gminy Pawłów	46
IV. DIAGNOZA LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W UJĘCIU BADAŃ ANKIETOWYCH MIESZKAŃCÓW GMINY PAWŁÓW	49
4.1. Grupa badana, cel & metodologia badań	49
4.2. Lokalne zagrożenia społeczne w opinii dorosłych mieszkańców - wnioski.....	50
4.3. Wyniki badań sprzedawców napojów alkoholowych.....	52
4.4. Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży	53
4.5. Podsumowanie badań ankietowych w gminie Pawłów.....	56
V. ANALIZA SWOT	57
VI. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY PAWŁÓW NA LATA 2021-2025.....	61
6.1. Misja i prognoza zmian społecznych w zakresie objętym strategią.....	61
6.2. Realizacja strategii.....	63
6.2.1. Cele, kierunki i wskaźniki działań	63
6.2.2. Wdrożenie, monitorowanie i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pawłów.....	69
6.2.3. Finansowanie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pawłów	70
Spis wykresów, tabel i rysunków	72

I. RAMY PRAWNE STRATEGII

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej wszyscy obywatele są równi wobec prawa, nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny. Oznacza to także, że instytucje pomocy społecznej są zobowiązane wspierać mieszkańców Polski w staraniach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwiać życie w godnych warunkach. Konstytucja RP gwarantuje poszanowanie praw obywateli, w tym praw socjalnych, osobistych, politycznych i ekonomicznych.

Aktami prawnymi, które wpływają na treść strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz jej realizację, są w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1492),
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2365 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2020 poz. 821),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. 2020 poz. 111),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz.U. 2020 poz. 808),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2020 poz. 218),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. 2020 poz. 2050),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz.U. 2020 poz. 1409),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. 2020 poz. 176),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. 2020 poz. 426),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz.U. 2019 poz. 2133),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1057),

- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. 2020 poz. 1327).

Obowiązek prawny sporządzenia i przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pawłów wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. 2020 poz. 1876). W podanym przepisie pośród zadań własnych gminy przewidziano m.in. opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Natomiast art. 16b podanej Ustawy określa otwarty katalog kluczowych elementów, które powinna zawierać strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie. Są to w szczególności:

- diagnoza sytuacji społecznej gminy,
- prognoza zmian w zakresie objętym strategią,
- określenie:
 - celów strategicznych projektowanych zmian,
 - kierunków niezbędnych działań,
 - sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - wskaźników realizacji działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pawłów przygotowana na lata 2021-2025 to czwarty z kolei dokument strategiczny tego rodzaju, który opracowała gmina Pawłów. W 2006 roku, realizując wymóg ustawowy, gmina opracowała pierwszą strategię rozwiązywania problemów społecznych, która została zatwierdzona i przyjęta do realizacji na podstawie uchwały Rady Gminy w Pawłowie nr 28/238/06 z dnia 31 marca 2006 r.

Wobec faktu, że poprzednia strategia obejmowała perspektywę czasową lat 2013-2020, wraz z upływem roku 2020 stało się konieczne opracowanie nowej strategii.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Pawłów jest zbieżna z postanowieniami poniższych dokumentów opracowanych na szczeblu krajowym i regionalnym:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030,
- Krajowa Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020,

- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020,
- Rządowy Program na rzecz Aktywizacji Osób Starszych na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020,
- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+,
- Świętokrzyski Program Pomocy Społecznej do 2023 r.
- Wojewódzki Program poszerzania, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy i oparcia społecznego 2018-2022,
- Ramowy Program ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2017-2022,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu na lata 2018-2023,
- Regionalny Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do roku 2025,
- Ramowy Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2017-2022,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022,
- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020

W stworzeniu niniejszej Strategii wzięto ponadto pod uwagę obowiązujące w gminie Pawłów w 2021 r. dokumenty o wymiarze lokalnym:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Starachowickim na lata 2016-2022,
- Strategia Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2025,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pawłów na lata 2015 - 2018 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2019 - 2022,
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Pawłów na lata 2019-2024,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Pawłów na 2021 rok,

- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Pawłów na rok 2021,
- Roczny program współpracy Gminy Pawłów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021,
- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2023 dla Gminy Pawłów,
- Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Gminy Pawłów na lata 2019-2035.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1. LOKALIZACJA & HISTORIA

Gmina Pawłów jest zlokalizowana w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie starachowickim. Gmina zajmuje powierzchnię wynosi 137 km² (13.739 ha). Gmina liczy 35 sołectw.

Gmina Pawłów graniczy:

- od północy z miastem Starachowice i gminami Wąchock i Brody Iłżeckie,
- od wschodu z gminą Waśniów,
- od południa z gminą Nowa Słupia,
- od zachodu z gminą Bodzentyn.

Rys. 1. Położenie gminy Pawłów na tle Europy i Polski
(źródło: UG Pawłów)

Pawłów jest typową gminą rolniczą (77% terenu zajmują użytki rolne) o dużym potencjale produkcyjnym z uwagi na dobre gleby. Gmina posiada ponadto korzystne warunki do rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowych – duże walory krajobrazowe, liczne zabytki kultury i architektury, Sanktuarium w Kalkowie. Gmina Pawłów odniosła w roku 2005 znaczący sukces – pierwsze miejsce w rankingu „Profesjonalna gmina, przyjazna inwestorom”. Inicjatorem akcji są Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Prezydium Konferencji Inwestorów w Warszawie oraz tygodnik „Puls Biznesu”. Wyniki rankingu potwierdzają wcześniejsze badania Głównego Urzędu Statystycznego, według których Pawłów znajduje się w czołówce gmin w kraju pod względem inwestycji w infrastrukturę komunalną.

Rys. 2. Położenie gminy Pawłów w województwie świętokrzyskim

Rys. 3. Herb powiatu starachowickiego
 Źródło: <https://www.powiat.starachowice.pl/?pid=10>

Rys. 4. Herb województwa świętokrzyskiego
 Źródło: <https://www.swietokrzyskie.pro/wojewodztwa/herb-wojewodztwa-swietokrzyskiego/>

Geograficznie gmina Pawłów leży w południowej części Płaskowyżu Suchedniowskiego i północnej części Gór Świętokrzyskich, które wchodzą w skład Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej. W konfiguracji terenu dominującymi elementami są szerokie, łagodne garby i wierzchowiny, które przeważają na obszarze gminy, oraz płaskodenne doliny rzeczne. **Gmina Pawłów położona jest w obrębie zlewni rzeki Świśliny, będącej prawym dopływem Kamiennej.** Głównym ciekim odwadniającym teren gminy jest Świślina z dopływem Pokrzywianki i Psarki oraz z szeregiem bezimiennych cieków. Naturalnych zbiorników wodnych jest niewiele. Tworzą się one głównie w dolinach rzecznych i nie posiadają dużej powierzchni.

Najwyżej położony punkt w obrębie gminy Pawłów znajduje się w Paśmie Bostowskim w południowej części gminy (348,3 m n.p.m.), najniższy w dnie doliny Świśliny (90 m n.p.m.).

Po raz pierwszy nazwa miejscowości Pawłów „Paulow” pojawiła się w dokumentach historycznych w 1339 roku jako własność Pawła herbu Godziemba. Następnie wymienia ją Jan Długosz w XV wieku i Lustracje Województwa Sandomierskiego prowadzone w stuleciach XVI, XVII i XVIII.

Jednak początki osadnictwa i działalności człowieka na terenach administrowanych dziś przez Gminę sięgają znacznie wcześniej. Potwierdziły to badania nad starożytnym hutnictwem świętokrzyskim. Odkryte w Pawłowie, Pokrzywnicy, Chybicach, Radkowicach, Ambrożowie, Nieczulicach, Wieloborowicach, Szeligach i Świętomarzy stanowiska osadnicze, pozostałości piecowisk dymarskich i żużla świadczą o wysoko rozwiniętej organizacyjnie działalności ludzkiej na tym terenie już na przełomie er, tj. I w. p.n.e. do IV w. n.e.

Procesy osadnicze oparte na miejscowych bogactwach naturalnych i szlakach handlowych ożywają ponownie w wiekach XI-XIII, kiedy to powstają ośrodki w Tarczku, Świętomarzy i Chybicach. W XVIII i XIX stuleciu tereny te wchodzą w skład kolejno tworzonych jednostek administracyjnych. Utworzona w wyniku reorganizacji gmina Pawłów w 1976 roku, w aktualnych granicach zajmuje obszar 137 kilometrów kwadratowych i należy do grupy największych gmin województwa świętokrzyskiego.

Rys. 5. Sołectwa gminy Pawłów

2.2. JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY

Jednostkami budżetowymi gminy Pawłów są:

1. Urząd Gminy w Pawłowie
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawłowie
3. Samorządowe Centrum Oświaty w Pawłowie
4. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Pawłowie
5. Publiczna Szkoła Podstawowa im. mjr Jana Piwnika "Ponurego" w Rzepinie
6. Publiczna Szkoła Podstawowa w Chybicach
7. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Lucyny i Mieczysława Ambrożów w Szerzawach
8. Publiczna Szkoła Podstawowa w Jadownikach
9. Publiczna Szkoła Podstawowa w Godowie
10. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Wandy Pomianowskiej w Radkowicach
11. Publiczna Szkoła Podstawowa w Lomnie
12. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Dąbrowie

Gmina Pawłów prowadzi również zakład budżetowy w postaci Gminnego Zakładu Usługowo – Inwestycyjnego w Pawłowie z siedzibą w Brzeziu.

Ponadto **gmina Pawłów jest jednostką założycielską dla:**

1. Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Pawłowie
2. Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Pawłowie
3. Gminnej Biblioteki Publicznej w Pawłowie

2.3. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA

Przez teren gminy Pawłów przebiegają drogi wojewódzkie, obsługujące głównie ruch tranzytowy:

- droga wojewódzka nr 752 Rzepin – Bodzentyn – Górnio (długość drogi na terenie gminy około 9,4 km),
- droga wojewódzka nr 756 Starachowice – Nowa Słupia – Szydłów – Stopnica (na terenie gminy 13,8 km).

Ogółem długość odcinków dróg wojewódzkich na terenie gminy wynosi 24,4 km, co daje wskaźnik gęstości sieci 7,5 km/100 km² dwukrotnie niższy niż średni wojewódzki i średni krajowy (odpowiednio 15,2 i 14,6 km/100 km²).

Pozostałe elementy układu podstawowego to 24 odcinki dróg powiatowych, o łącznej długości 90,1 km, z czego 75,2 km (83,4%) stanowią drogi o nawierzchni utwardzonej. Daje to średnią gęstość sieci dróg twardych 53,4 km/100 km² i jest wyższy niż średni dla województwa (49,7 km/100 km²) i kraju (35,5 km/100 km²).

Do ważniejszych dróg powiatowych w gminie Pawłów zaliczamy:

- nr 15898 Dąbrowa Dolna - Grabków - Bostów łącząca Bodzentyn z Rudkami,
- nr 15904 Sierzawy - Chybice i droga nr 15935 Chybice - Wieloboronce - Szarotka łącząca Bodzentyn z Waśniowem,
- nr 15916 Styków - Pawłów łącząca Pawłów z gminą Brody Ilżeckie,
- nr 15910 Siekierno - Radkowice - Rzepin obsługująca północne obszary gminy Pawłów, łącząca je z północnymi obszarami gminy Bodzentyn.

Pozostałe drogi powiatowe (łącznie 20 odcinków) mają znaczenie lokalne łącząc poszczególne sołectwa ze sobą lub z drogami wyższych kategorii.

Łączna długość wszystkich odcinków dróg powiatowych wynosi 90,1 km. Ogólna długość dróg gminnych wynosi 41,7 km, w tym o nawierzchni ulepszonej 16,3 km, utwardzonej 19,5 km i gruntowej 5,9 km.

Problemy komunikacyjne gminy, w tym niedostatek ciągów rowerowych i pieszo-rowerowych, brak infrastruktury ładowania samochodów, a także brak komunikacji publicznej powiązane są z tzw. wykluczeniem transportowym – ograniczona dostępność transportu zbiorowego zintegrowanego z alternatywnymi formami podróżowania (łączycego różne formy transportu), powoduje, że preferowanym środkiem transportu pozostaje samochód osobowy. Dla osób, które go jednak nie posiadają, dostęp do miejsc handlu, pracy, czy kultury w gminie i poza jej granicami staje się mocno ograniczony.

2.3.1 STRATEGIA ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI DLA GMINY PAWŁÓW NA LATA 2019-2035

Wiejski charakter gminy wpływa na podejście do problematyki elektromobilności. Z innymi problemami w obszarze komunikacji borykają się mieszkańcy miast (korki, zanieczyszczenie powietrza, hałas komunikacyjny, stan bezpieczeństwa ruchu drogowego), a z innymi mieszkańcy gmin wiejskich (ograniczony dostęp do miasta w sytuacji braku posiadania samochodu osobowego). Gminę charakteryzuje duża mobilność mieszkańców związana z codziennymi dojazdami do pracy. Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. 1 444 osób pracujących wyjeżdżało do pracy poza granice gminy (co stanowiło 9,5% wszystkich mieszkańców gminy, a 14,7% osób w wieku produkcyjnym), z kolei 163 osoby dziennie dojeżdżały z innych gmin do miejsca pracy znajdującego się na terenie Pawłowa.

W odpowiedzi na problemy i niedobory komunikacyjne gminy, na mocy Uchwały Nr XXI/214/20 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 27 października 2020 r. przyjęto Strategię rozwoju elektromobilności dla gminy Pawłów na lata 2019-2035. W dokumencie tym określono trzy cele strategiczne:

I cel strategiczny: elektromobilny i efektywny samorząd

Elektromobilny i efektywny samorząd to cel ukierunkowujący działania Urząd Gminy i podległe mu jednostki organizacyjne na promowanie i wykorzystanie w swojej działalności pojazdów zero i niskoemisyjnych. W realizację tego celu wpisują się wszystkie zadania związane z technologiami SMART CITY (tzn. technologie informatyczne podnoszące efektywność zarządzania gminą) oraz efektywnością energetyczną w transportowym.

II cel strategiczny: mobilny mieszkaniec

Mieszkaniec mobilny, to mieszkaniec dla którego możliwość przemieszczania się nie jest uzależniona od posiadania własnego samochodu osobowego, stąd w ramach tego celu strategicznego realizowane będą działania związane z rozbudową infrastruktury rowerowej (w szczególności - ścieżki rowerowe) oraz działania związane z integracją różnych form transportu (np. punktów umożliwiających bezpieczne zostawienie roweru lub hulajnogi elektrycznej i przesiadkę na autobus).

III cel strategiczny: elektromobilny mieszkaniec

Mieszkaniec elektromobilny to mieszkaniec świadomy wpływu spalania paliw kopalnych na środowisko, dążący do ograniczenia tego wpływu poprzez rezygnację z samochodu z napędem konwencjonalnym na rzecz rozwiązań alternatywnych (samochód elektryczny, rower, komunikację zbiorową). Realizacja celu związana będzie z budowaniem świadomości i wiedzy mieszkańców gminy poprzez cykl wydarzeń oraz szkoleń z tematyki transportu zeroemisyjnego w formie prelekcji, warsztatów oraz konkursów, co w przyszłości zaprocentuje zdolnością do podejmowania świadomych wyborów konsumenckich (związanych nie tylko z decyzją o zakupie samochodu elektrycznego, ale też związanych z wykorzystaniem na budynkach indywidualnych instalacji odnawialnych źródeł energii).

2.4. DANE DEMOGRAFICZNE

Na podstawie danych z Ewidencji Ludności Urzędu Gminy Pawłów, na 31.12.2019 r. gminę zamieszkiwało 15 317 osób. Natomiast z deklaracji złożonych przez właścicieli nieruchomości wynika, że według stanu na 31.12.2019 r. gminę Pawłów zamieszkiwało 13 389 mieszkańców. Różnice te wynikają z wyjazdów mieszkańców gminy na studia stacjonarne, bądź za granicę w celach zarobkowych.

Jak podaje Główny Urząd Statystyczny, w latach 2002-2019 liczba mieszkańców wzrosła o 1,0%. **Średni wiek mieszkańców wynosi 39,6 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.**

Mieszkańcy gminy Pawłów zawarli w 2019 roku 73 małżeństw, co odpowiada 4,8 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz wartość porównywalna do wartości dla Polski. W tym samym okresie

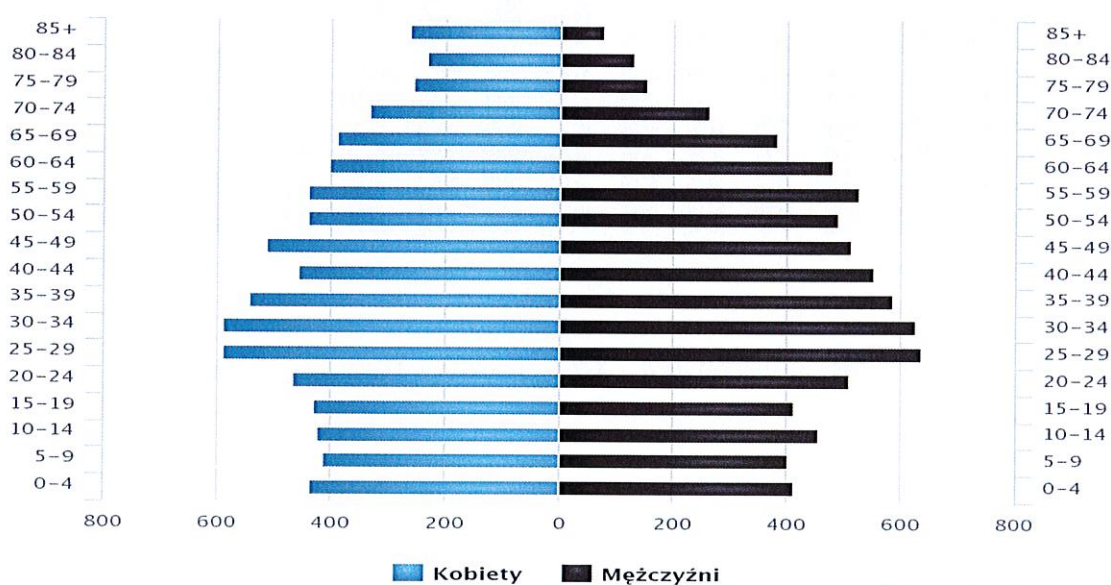
odnotowano 1,5 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 25,6% mieszkańców gminy Pawłów jest stanu wolnego, 57,8% żyje w małżeństwie, 5,1% mieszkańców jest po rozwodzie, a 10,5% to wdowy/wdowcy. **Gmina Pawłów ma zerowy przyrost naturalny wynoszący 0.** Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 0,00 na 1000 mieszkańców gminy Pawłów. W 2019 roku urodziło się 179 dzieci, w tym 45,8% dziewczynek i 54,2% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 332 gramów.

Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,61 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2018 roku 51,4% zgonów w gminie Pawłów spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 21,3% zgonów w gminie Pawłów były nowotwory, a 3,4% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Pawłów przypada 11.72 zgonów. Jest to wartość porównywalna do wartości średniej dla województwa świętokrzyskiego oraz więcej od wartości średniej dla kraju. W 2019 roku zarejestrowano 90 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 152 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Pawłów -62. W tym samym roku 1 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 0 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 1. 61,1% mieszkańców gminy Pawłów jest w wieku produkcyjnym, 20,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 18,9% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 1. Piramida wieku mieszkańców gminy Pawłów, 2019.

Piramida wieku mieszkańców gminy Pawłów, 2019

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

2.5. RYNEK PRACY

Jak podaje GUS, bezrobocie rejestrowane w gminie Pawłów wynosiło w 2019 roku 6,3% (7,5% wśród kobiet i 5,2% wśród mężczyzn). W 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Pawłów wynosiło 4 170,22 PLN, co odpowiada 86,30% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Pawłów 1 372 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 196 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -1 176. 26,2% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Pawłów pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 42,9% w przemyśle i budownictwie, a 10,3% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 0,9% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Wykres 2. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Pawłów (2004-2019)

Zgodnie z danymi z **Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach**, na terenie gminy **Pawłów w 2020 r. było 499 osób bezrobotnych, w tym 262 kobiety i 237 mężczyzn. Prawo do zasiłku przysługiwało 77 osobom, w tym 47 kobietom i 30 mężczyznom.**

W gminie Pawłów w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowane były 902 podmioty gospodarki narodowej, z czego 766 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 97 nowych podmiotów, a 45 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2017 najczęściej (110) podmiotów zarejestrowano w roku 2018, a najmniej (62) w roku 2009. W tym samym okresie najczęściej (109) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2011 roku, najmniej (41) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2010 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Pawłów najczęściej (30) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najczęściej (874) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 1,4% (13) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 38,6% (348) podmiotów, a 60,0% (541) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Pawłów najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (29.9%) oraz Budownictwo (29.5%).

2.6. OŚWIATA

2.6.1 PLACÓWKI OŚWIATOWE W GMINIE

W roku szkolnym 2019/2020 w dziewięciu powszechnych szkołach podstawowych w gminie Pawłów kształciło się łącznie **1263 uczniów**.

Pracę oświatową prowadziło w roku szkolnym 2019/2020 ogółem **262 nauczycieli**.

Tabela 1. Liczba uczniów i nauczycieli w gminie Pawłów, rok szkolny 2019/2020

Lp.	Szkoła	Klasa 1-3	Klasa 4-6	Klasa 7-8	Liczba nauczycieli
1	Publiczna Szkoła Podstawowa w Chybicach	77	115	74	41
2	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Pawłowie	60	52	30	35
3	Publiczna Szkoła Podstawowa im. mjr Jana Piwnika "Ponurego" w Rzepinie	72	59	33	31
4	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Lucyny i Mieczysława Ambrożów w Szerzawach	92	90	68	43
5	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Dąbrowie	17	27	18	22
6	Publiczna Szkoła Podstawowa w Godowie	43	36	25	21
7	Publiczna Szkoła Podstawowa w Jadownikach	32	30	21	24
8	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Wandy Pomianowskiej w Radkowicach	30	32	34	24
9	Publiczna Szkoła Podstawowa w Łomnie	40	32	24	21

3 821 mieszkańców gminy Pawłów jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 1 907 kobiet oraz 1 914 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 15,1% ludności posiada wykształcenie wyższe, 3,5% wykształcenie policealne, 10,9% średnie ogólnokształcące, a 19,5% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 23,7% mieszkańców gminy Pawłów, gimnazjalnym 5,5%, natomiast 20,7% podstawowym ukończonym. 1,2% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem

szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa świętokrzyskiego mieszkańcy gminy Pawłów mają analogiczny poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Pawłów największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (23,3%) oraz wyższe (17,3%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (31,4%) oraz średnie zawodowe (21,9%). 15,8% mieszkańców gminy Pawłów w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (17,4% wśród dziewczynek i 14,2% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 678 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 18,28 dzieci w wieku przedszkolnym.

2.6.2 SAMORZĄDOWE CENTRUM OŚWIATY W PAWŁOWIE

Na mocy Uchwały nr XXIII/279/16 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 12 października 2016 r. **dokonano likwidacji z dniem 31.12.2016r. jednostki budżetowej pn. „Gminny Zespół Obsługi Oświaty w Pawłowie”, w celu przekształcenia jej w jednostkę budżetową „Samorządowe Centrum Oświaty w Pawłowie”.**

Samorządowe Centrum Oświaty w Pawłowie nie posiada osobowości prawnej i jest jednostką organizacyjną Gminy Pawłów, prowadzoną w formie jednostki budżetowej. Nadzór nad działalnością Centrum sprawuje Wójt Gminy Pawłów, który powołuje i odwołuje kierownika Centrum. Działalność Centrum finansowana jest z budżetu Gminy Pawłów. Przedmiotem działalności Centrum jest prowadzenie wspólnej obsługi, w szczególności administracyjnej, finansowej i organizacyjnej dla jednostek oświatowych oraz klubu dziecięcego, dla których organem prowadzącym jest Gmina Pawłów.

Do zadań Samorządowego Centrum Oświaty w Pawłowie należy:

- 1) obsługa placowa, organizacyjno-administracyjna i finansowo-księgową placówek obsługiwanych, tj. obsługa wypłat wynagrodzeń i innych świadczeń pieniężnych, ewidencjonowanie danych o zatrudnieniu i wydatkach z osobowego funduszu plac, realizacja zobowiązań z zakresu naliczania i odprowadzania składek z tytułu ubezpieczenia pracowników oraz należności podatkowych dla pracowników jednostek obsługiwanych i Centrum,
- 2) wykonywanie zadań z zakresu statystyki oraz obowiązku sporządzania wymaganych sprawozdań finansowych i budżetowych dotyczących realizacji zadań własnych Centrum i jednostek obsługiwanych, a także sprawozdań dotyczących zatrudnienia, osobowego funduszu

płac, obowiązkowych składek ubezpieczeniowych i podatków, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i innych sprawozdań przewidzianych prawem,

3) uczestnictwo w inwentaryzacji składników majątkowych stanowiących mienie obsługiwanych jednostek,

4) nadzór nad przestrzeganiem dyscypliny finansowej i budżetowej w jednostkach obsługiwanych,

5) naliczania i odprowadzania należnych świadczeń na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Urzędu Skarbowego,

6) rozliczania finansowego realizacji projektów oświatowych realizowanych ze środków zewnętrznych (unijnych, państwowych i innych),

7) prowadzenia obsługi finansowo-księgowej otrzymanych przez jednostki obsługiwane dotacji celowych,

8) prowadzenia obsługi finansowo-księgowej zakładowego funduszu świadczeń socjalnych obsługiwanych jednostek i Centrum,

9) prowadzenia obsługi finansowo-księgowej pracowniczej kasy zapomogowo-pożyczkowej,

10) przygotowywania danych do sprawozdań o wysokości osiągniętych średnich wynagrodzeń nauczycieli,

11) prowadzenia obsługi finansowo-księgowej funduszu zdrowotnego dla nauczycieli jednostek obsługiwanych,

12) obsługa finansowo-księgowa opłat za korzystanie przez dzieci z wychowania przedszkolnego,

13) obsługa finansowo-księgowa opłat za wyżywienie dzieci i uczniów w jednostkach obsługiwanych,

14) obsługa finansowo-księgowa stypendiów i zasiłków szkolnych dla uczniów,

15) wykonywanie zadań dotyczących Systemy Informacji Oświatowej dla Centrum,

16) sporządzanie zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu do celów emerytalno-rentowych pracowników obsługiwanych jednostek i Centrum oraz do innych celów na wniosek pracownika.

17) współpraca z dyrektorami jednostek obsługiwanych oraz skarbnikiem gminy.

2.7. KULTURA

Życie kulturalne w gminie Pawłów w głównej mierze skupia się wokół Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Pawłowie (GOKSiR). Ośrodek od 1998 r. mieści się w budynku w Pawłowie nr 45. W dyspozycji GOKSiR od 2011 roku znajduje się nowa świetlica środowiskowa nad budynkiem OSP. Świetlica posiada dużą salę konferencyjną, gdzie odbywają się sesje Rady Gminy w Pawłowie oraz wszystkie imprezy kulturalne, spotkania środowiskowe, szkolenia, które gromadzą dużą ilość słuchaczy.

Największą imprezą, gromadzącą kilkutysięczną publiczność, są organizowane corocznie Dni Pawłowa. W GOKSiR przygotowywane są obchody i akademie z okazji ważnych świąt i rocznic o charakterze lokalnym i państwowym: Święto Odzyskania Niepodległości, Święto Wojska Polskiego, wigilia dla samotnych, dla zespołów, radnych i sołtysów, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki i Dzień Dziecka.

Cykliczną imprezą o charakterze edukacyjno-kulturalnym organizowaną przez GOKSiR są „Spotkania z historią regionu”. Pierwsze spotkania dotyczyły od czasów najstarszych tj. „Wykopaliska archeologiczne w rejonie zbiornika Wióry” poprzez „Średnowieczną kasztelanię Tarską” do imprezy patriotycznej: „150 rocznicy powstania styczniowego w gminie Pawłów” połączonej z odsłonięciem tablicy pamiątkowej na zbiorowej mogile powstańców w Tarczku. Prelegentami tych spotkań są pracownicy naukowcy Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, program artystyczny przygotowuje młodzież GOKSiR.

Od paru lat GOKSiR organizuje gminny Przegląd Artystyczny Szkół, którego laureaci występują na Dniach Pawłowa i konkursach reprezentujących gminę. Współtworzy on również promocję gminy na imprezach powiatowych i wojewódzkich poprzez występy naszych zespołów.

W ramach zadań statutowych GOKSiR prowadzi dwa amatorskie zespoły folklorystyczne. Od blisko 16 lat pracuje w GOKSiR kabaret „Prosto z mostu”. Utworzony przez Panią Teresę Sobczak, ówczesną dyrektorką GOK, przetrwał i wrósł w działalność ośrodka kultury. Przez lata zmieniają się aktorzy grający w kabarecie, ale sceniczną postacią, która jest obecna prawie w każdym wydaniu premierowym, jest Sołtys Walny. Kabaret ma w repertuarze aktualne sprawy wsi i gminy, którymi młodzież bawi się i ośmiesza włodarzy, ale i czasem chwali ich działania. Od początku teksty dla kabaretu pisze Pani Alicja Imiołek, a muzycznie opracowuje Pani Bożena Sławek. W 2013 roku kabaret uczestniczył w eliminacjach do „II Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Ranczerskiej – Wilkowyjce”, gdzie pomyślnie

przeszedł do półfinału, finału i zdobył I miejsce w kategorii „Skecz na temat PROW”. Organizatorem festiwalu było Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dyrektorem Piotr Pręgowski – popularny „Pietrek” z serialu „Ranczo”. W jury zasiadali aktorzy z serialu oraz przedstawiciele ministerstwa. Udział w festiwalu i zdobycie I miejsca to ogromny sukces dla młodzieży i instruktorów.

W okresie świąt Bożego Narodzenia GOKSiR przygotowuje widowiska kolędnicze. Wystawiano już „Chodzenie z Gwiazdą”, „Chodzenie z kobyłą”, „Z Turoniem idą”, „Z kozą po kolędzie”, „Pastorałkę świętokrzyską”, a ostatnio „Herody” z oryginalnymi ludowymi tekstami z regionu.. Na Wojewódzkich Przeglądach Zespołów Kolędniczych WDK zawsze zajmują czołowe miejsca, co świadczy o poziomie artystów i wierności tradycji. Teksty dla kolędników pisze Alicja Imiołek, muzyka i reżyseria Bożena Sławek, konsultacja etnograficzna Bogusław Sitek. Aktorami w tych widowiskach są najczęściej członkowie kabaretu.

Ludowy Zespół Śpiewaczy „Sołtyski”. Powstał w grudniu 2011r. z inicjatywy Pani Genowefy Bies i Pana Wojciecha Jóźwika, a główny trzon zespołu stanowią sołtyski i sołtysi z terenu gminy. Zespół ćwiczy w świetlicy GOKSiR, korzysta z elementów strojów ludowych oraz pomocy instruktora. W repertuarze ma świętokrzyskie pieśni i melodie ludowe oraz piosenki biesiadne. Zespół „Sołtyski” posiada własną kapelę i jest często zapraszany dla uświetnienia lokalnych uroczystości, a nawet wesel.

GOKSiR w 2019 r. był gospodarzem, organizatorem i współorganizatorem dla ponad 60 imprez i uroczystości o zasięgu lokalnym, powiatowym, wojewódzkim (m.in. Dni Pawłowa, dożynki, festiwale, przeglądy, konkursy, turnieje sportowe), w których wzięło udział łącznie ok. 15 tys. osób.

W budynku GOKSiR zlokalizowana jest sala widowiskowa oraz Pracownia Plastyczno - Muzyczna, a także Gminna Biblioteka Publiczna.

Do zadań statutowych GOK należą:

- Edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę.
- Tworzenie kół zainteresowań i organizowanie działalności dotyczącej oświaty permanentnej.
- Gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i rozpowszechnianie dóbr kultury, dotyczy to zarówno zabytków kultury tradycyjnej, jak i twórczości współczesnej.
- Tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego.
- Otaczanie szczególną opieką twórców ludowych.

- Koordynacja wszelkich inicjatyw kulturotwórczych w gminie.

Wymienione zadania są realizowane przez organizowanie spotkań o charakterze oświatowym, artystycznym, sportowym, rozrywkowym, oraz przez kształtowanie i rozwijanie potrzeb i aspiracji kulturowych dzięki aktywnemu uczestnictwu mieszkańców gminy w kulturze i współtworzeniu jej wartości. Do zakresu działalności GOKSiR należy także zapewnienie pomocy instrukcyjno-metodycznej i organizacyjnej placówkom kulturalno-wychowawczym, opracowywanie, gromadzenie i upowszechnianie materiałów repertuarowych, informacyjno-metodycznych.

Ważną rolę kulturotwórczą pracownicy GOKSiR realizują również otaczając opieką i ratując od zapomnienia folklor świętokrzyski.

Zespoły działające w GOKSiR w Pawłowie w 2019 r.:

- Dziecięcy zespół folklorystyczny Mini „OKRASA”
- Dziecięcy zespół folklorystyczny Mała „OKRASA”
- Młodzieżowy zespół folklorystyczny Duża „OKRASA”
- Dorosły zespół folklorystyczno-obrzędowy „SOLTYSKI”
- Dorosły zespół śpiewaczy „KALKOWIANKI” KGW w Kalkowie
- Dorosły zespół pieśni i tańca „GODZIEMBIANIE”
- Zespół wokalny-estradowy Mała „NUTA” (grupa dziecięca)
- Zespół wokalny-estradowy Duża "NUTA" (grupa młodzieżowa)
- Męski zespół wokalny-estradowy „Juchy Świętokrzyskie”
- Pracownia Tkaniny i sznurka (grupa dorosła)
- Atelier Sztuki i Zabawy (pracownia plastyczna grupa dziecięca).

W Pawłowie funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna z czterema filiami w Chybicach, Tarczku, Kalkowie i Radkowicach. W 2019 r. do potrzeb osób niepełnosprawnych został dostosowany budynek filii w Tarczku.

Na 1 stycznia 2019 r. łączny księgozbiór wynosił 38 864 woluminów, a na koniec roku 38 789 woluminów. W przeliczeniu na 1 mieszkańca liczba woluminów wynosiła w pierwszym dniu 2019 roku 2,6, a na 31.12. 2019 2,54 wol. W 2019 r. wypożyczono 184 zbiory specjalne. Udostępniono 1737 licencjonowanych zbiorów elektronicznych, do których biblioteka wykupiła dostęp. Na koniec 2019 było zarejestrowanych 1247 aktywnych

czytelników. W ciągu roku 2019 z usług poszczególnych bibliotek skorzystało łącznie 16 349 użytkowników, którzy wypożyczyli i skorzystali na miejscu łącznie z 18 655 woluminów.

Środki na zakup woluminów pochodziły z budżetu biblioteki, z programu MKiDN „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek publicznych”, gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i zapobieganiu narkomanii. Biblioteki otrzymały 221 książek w darze od czytelników. **W 2019 roku biblioteki zorganizowały 41 wydarzeń, mających na celu promocję czytelnictwa. W wydarzeniach tych wzięło udział 980 mieszkańców.**

Działalność kulturalna w gminie jest prowadzona także przez koło gospodyń wiejskich w Kalkowie, Szerzawach i Rzepinie Kolonii

W gminie ukazuje się bezpłatny Miesięcznik Kronika Pawłowska – dostępny zarówno w wersji papierowej, jak i elektronicznej. Czasopismo jest poświęcone w całości sprawom gminy.

2.8. SPORT

Upowszechnianiem i rozwojem kultury fizycznej oraz koordynowaniem działań sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Pawłowie.

Od 2000 roku wiosną rusza najbardziej masowa impreza sportowo-rekreacyjna **Liga Gminna Piłki Nożnej**. Wydarzenie skupia średnio 10 drużyn amatorskich z terenu gminy, czyli angażuje ok. 150 piłkarzy. Każdy mecz ma własnych kibiców. Gmina może poszczycić się dobrą bazą boisk trawiastych do piłki nożnej: Pawłów, Tarczek, Kalków, Brzezcie, Rzepin oraz mniejszymi boiskami przy każdej szkole(13 boisk)

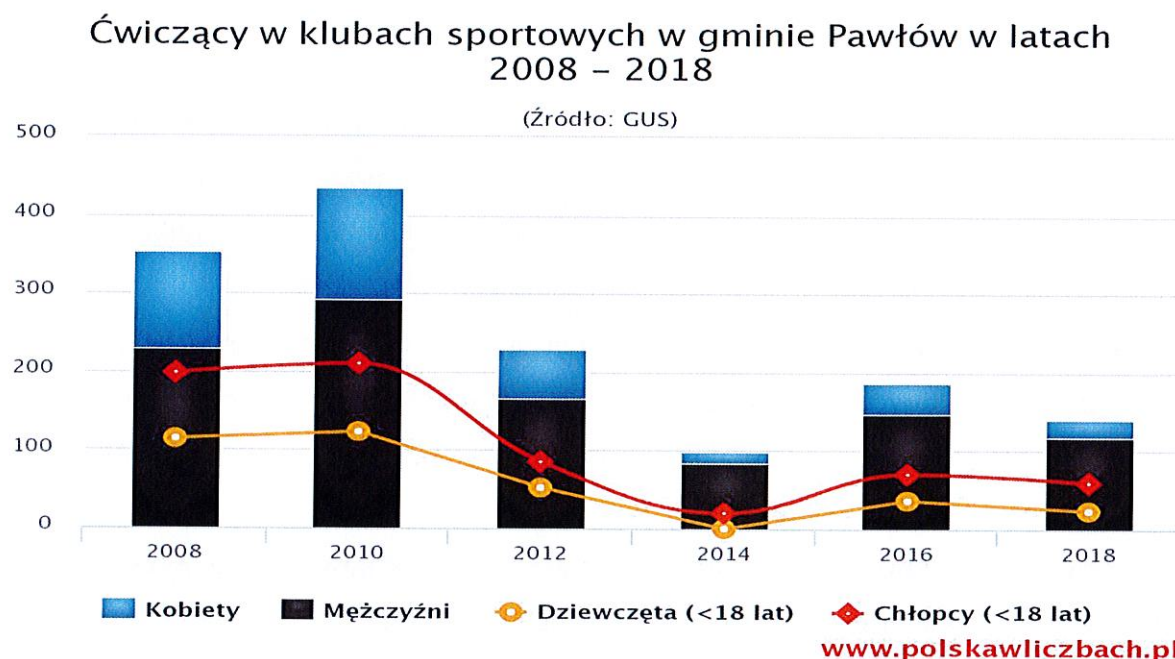
Turniej piłki siatkowej organizujemy dla młodzieży każdego roku w sezonie zimowym. W turnieju uczestniczy średnio 8 drużyn czyli ok.72 zawodników. Zawodnicy walczą o Puchar Wójta Gminy Pawłów.

Na terenie gminy działają kluby sportowe:

- Gminny Klub Sportowy „ARKA” (piłka nożna)
- Gminny Klub Sportowy VOLLEY Pawłów (piłka siatkowa)
- Akademia Piłkarska (piłka nożna)

- Program „Nasz Klub” (piłka nożna).

Wykres 3. Ćwiczący w klubach sportowych w gm. Pawłów (2008-2018)

2.9. TURYSTYKA – WALORY KRAJOBRAZOWE & ZABYTKI

Tereny gminy Pawłów położone są atrakcyjnie zlokalizowane pod względem turystycznym i rekreacyjnym. Perspektywiczne kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy stwarzają ramy przestrzenne dla jej zrównoważonego rozwoju, w tym rozwoju usług turystyczno-rekreacyjnych.

Gmina Pawłów zajmuje granice wyznaczone od północy przez Wzgórza Suchedniowskie, od wschodu przez dolinę Wisły, a od strony południowej przez przedgórze Gór Świętokrzyskich (sąsiedztwo Puszczy Jodłowej i Łysogór, 10 km od Św. Krzyża). Geograficznie gmina Pawłów leży w północnej części Płaskowyżu Suchedniowskiego i południowej części Gór Świętokrzyskich, które wchodzi w skład Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej. Dominującą rzeźbą terenu są szerokie, łagodne garby i wierzchowiny oraz płaskodenne doliny rzeczne. Najwyżej położony punkt w obrębie gminy Pawłów znajduje się w Paśmie Bostowskim w południowej części gminy (348,3 m n.p.m.), najniższy w dnie doliny Świśliny (90 m n.p.m.).

Głównym ciekim odwadniającym teren gminy jest Świślina (prawy dopływ Kamiennej) z dopływami Pokrzywianki i Psarki oraz z szeregiem bezimiennych cieków. Naturalnych zbiorników wodnych jest niewiele, tworzą się one głównie w dolinach rzecznych i nie zajmują znacznych powierzchni. **Największym zbiornikiem sztucznym jest Zbiornik „Wióry”** znajdujący się na terenach gmin: Pawłów, Kunów i Waśniów. Budowę zalewu rozpoczęto w 1980 roku, a ukończono w 2005 r. Powierzchnia zalewu wynosi, w zależności od poziomu wody, od 248 ha do nawet 408 ha. Celem zbiornika jest ochrona przed powodzią i wyrównanie przepływów poniżej zbiornika oraz wykorzystanie energetyczne. Wody zbiornika, bogate w różnego rodzaju ryby, są prawdziwym rajem dla wędkarzy.

W trakcie budowy zbiornika „Wióry” odkryto liczne tropy oraz ślady zwierząt żyjących we wczesnym triasie, których część znajduje się obecnie w Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach. Tropy pochodziły głównie od zwierząt kręgowych – gadów i płazów. W trakcie budowy zbiornika zebrano ok. 5 tys. okazów, które są dowodem życia lądowych kręgowców. Na podstawie znalezisk można oszacować ich wielkość, sposób poruszania się i odżywiania. Jak ustalili naukowcy tropy czworonogów należą do małych płazów oraz dużych i małych gadów. Można wśród nich wyróżnić 8 gatunków śladów (ichnotaksonów) oraz ślady płazów tarczogłowych (labiryntodonty). Zwierzęta te były dobrze zbudowane, masywne o długości 5,0 m i wadze 0,5 tony. Prowadziły ziemny tryb życia ale polowały również na ryby. Na terenie zbiornika „Wióry” pozostawiły ślady przypominające ludzka dłoń (chiroteria) gady osiągające kilka metrów wielkości. Te czworonożne zwierzęta zapewne dominowały wielkością nad pozostałymi lądowymi kręgowcami wczesnego triasu. Mieszkały tu także gady, których ślady podobne są do śladów jakie pozostawiają jaszczurki oraz pięciopalczaste gady ssakokształtne – terapsydy, które prawdopodobnie dały początek ssakom. Dobrze się tu również miały gady naczelne (tekodonty)—archozaury, z których wywodzą się dinozaury. Swoim wyglądem przypominały krokodyla, ale posiadały bardziej długie i proste nogi. Inna ciekawostką stanowią tropy opisane jako Prorotodactylus, pozostawiły je gady bliskie najstarszym dinozaurom, ale reprezentujące nieco odmienną, boczną gałąź ewolucyjną

Większą część obszaru gminy stanowi teren otuliny Parku Narodowego i Parku Krajobrazowego. Ok. 78% powierzchni gminy położone jest w Sieradowickim Parku Krajobrazowym (fragmentem dawnej Puszczy Świętokrzyskiej) i jego otulinie, niewielki fragment terenów znajduje się w otulinie Świętokrzyskiego Parku Narodowego, kilka sołectw we wschodniej części gminy leży w obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej. Park sieradowicki wraz z otuliną stanowi teren źródłiskowy dla rzeki Kamienna, a także teren zasilający i ochraniający główny zbiornik wód podziemnych o najwyższej

ochronie. Obszar południowo-zachodni gminy stanowią tereny wymagające najwyższej i wysokiej ochrony wód podziemnych.

Na terenie Gminy Pawłów są wyznaczone szlaki i trasy turystyczne:

CZERWONY SZKAK PIESZY: KALKÓW - STARACHOWICE - Kałków PKS (0 km) - Godów (1,5 km) - Żuchowiec (2,5 km) - Rez Skały w Krynkach (6,6 km) - Krynki (11 km) - Brody (12 km) - Ruda (13,5 km) - Styków (17 km) - Dziurów (19 km) - Starachowice PKP (29 km).

- długość trasy: 29 km
- czas przejścia: 7 h
- stopień trudności: trasa łatwa

ZIELONY SZLAK PIESZY: STARACHOWICE – BODZENTYN: Starachowice (0 km) - Zalew Lubianka (4 km) - Radkowice (10 km) - Tarczek (15,5 km) - Bodzentyń (20 km).

- długość trasy: około 20,5 km
- czas przejścia: 5 h
- stopień trudności: trasa łatwa

Na terenie gminy znajduje się **12 pomników przyrody i 2 stanowiska dokumentacyjne**. W zachodniej części gminy Pawłów znajduje się projektowany rezerwat przyrody nieożywionej Szerzawy – Wąwóz Chmielowiec.

Na obszarze gminy możemy odnaleźć wiele różnych form przyrodniczych indywidualnych oraz obszarowych należących do Wielkoprzestrzennego Systemu Ochrony Przyrody Województwa Świętokrzyskiego. Należą do nich między innymi:

- Sieradowicki Park Krajobrazowy
- Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu
- NATURA 2000 - Ostoja Sieradowicka
- NATURA 2000 - Wzgórza Kunowskie
- NATURA 2000 - Łysogóry
- 9 miejsc z pomnikami przyrody
- Zespół Parkowy w Pokrzywnicy – użytek ekologiczny

Ponadto w gminie znajdują się liczne zabytki i inne obiekty o wartości historyczno-kulturowej. W gminnej ewidencji zabytków gminy Pawłów figurują następujące obiekty:

1. Park Podworski w Chybicach

2. Park Podworski w Pokrzywnicy
3. Park Podworski w Radkowicach
4. Park Podworski w Tarczku
5. Park Podworski w Brzeziu
6. Park Podworski w Łomnie
7. Park Podworski w Warszówku
8. Cmentarz w Chybicach
9. Cmentarz w Pawłowie
10. Cmentarz w Tarczku
11. Cmentarz w Świętomarzy
12. Kościół Parafialny w Chybicach, ogrodzenie wraz z bramami i schodami
13. Kościół Parafialny w Chybicach
14. Kościół Parafialny w Radkowicach
15. Kościół Parafialny w Radkowicach – wystrój i wyposażenie
16. Kościół Parafialny w Tarczku
17. Kościół Parafialny w Tarczku – wystrój i wyposażenie
18. Kościół Parafialny w Świętomarzy
19. Dzwonnica kościoła parafialnego w Świętomarzy
20. Kościół Parafialny w Świętomarzy – wystrój i wyposażenie
21. Szkoła Podstawowa w Radkowicach

2.9.1 AGROTURYSTYKA

Gospodarstwa agroturystyczne oferują wypoczynek głównie dla turystów indywidualnych, rodzin lub małych grup turystycznych. Taki wypoczynek to uczestniczenie w autentycznym życiu, kontakt ze zwierzętami domowymi, poznawanie stylu życia, pracy rolników i produkcji żywności oraz korzystanie ze świeżych i zdrowych produktów.

Liczne turystyczne szlaki i trasy rowerowe zachęcają do wspólnej wędrówki. Specyficzny mikroklimat, przejrzyste powietrze, jeszcze nie skażona przyroda zapewniają naprawdę świetny wypoczynek i regenerację całego organizmu.

W gminie Pawłów usługi agroturystyczne oferuje 7 gospodarstw:

- Gościniec Kalków

- Agro-Pensjonat „Świerkowe wzgórze” Jolanta Dąbrowska
- Gospodarstwo agroturystyczne Anna i Andrzej Trepkowie
- Gospodarstwo agroturystyczne „Pytlówka” Czesława i Marian Pytel
- Gospodarstwo agroturystyczne Jadwiga Kwiecińska
- Gospodarstwo agroturystyczne „Zacisze”
- Agroturystyka Tarczuś

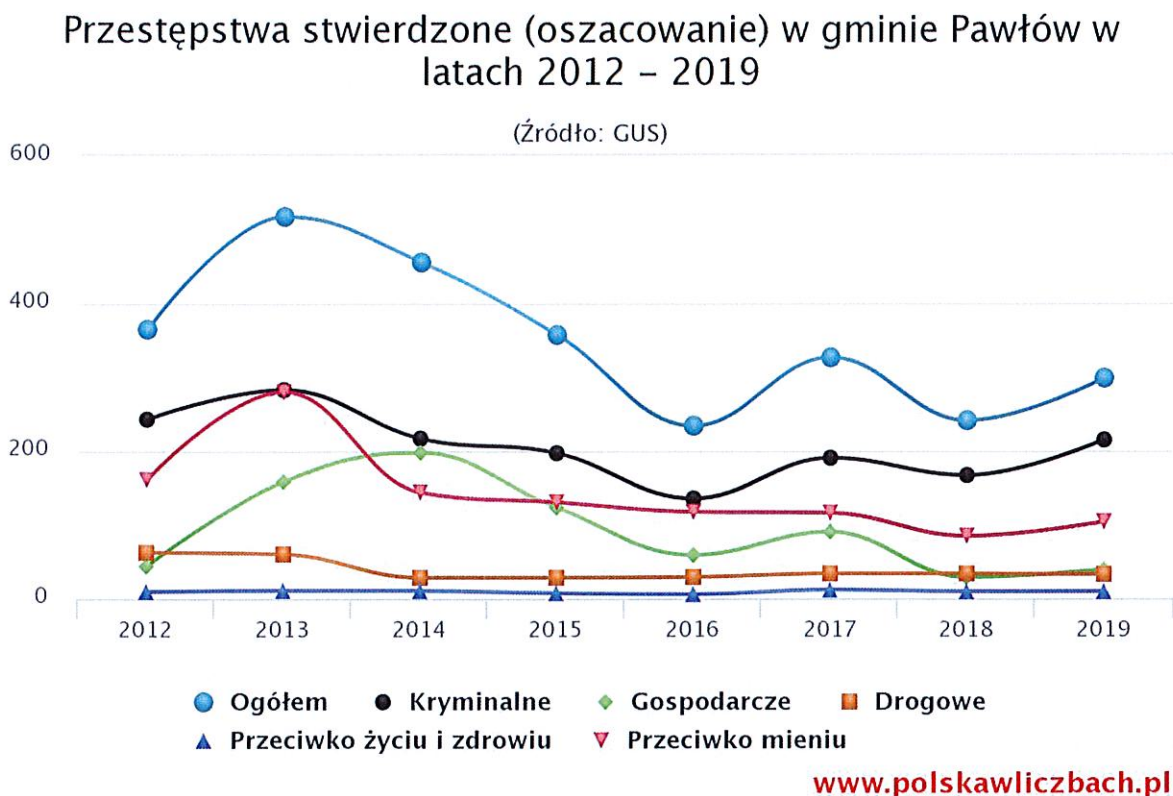
2.10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

W 2019 roku w gminie Pawłów stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 299 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 19,52 przestępstw. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz nieznacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Pawłów wynosi 82,50% i jest porównywalny do wskaźnika wykrywalności dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Pawłów najczęściej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 14,05 (wykrywalność 81%) oraz przeciwko mieniu - 6,79 (wykrywalność 63%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,15 (98%), o charakterze gospodarczym - 2,55 (71%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,63 (79%).

W miejscowości Pawłów mieści się Punkt przyjęć interesantów.

Na terenie gminy Pawłów działa 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej: OSP Pawłów, OSP Kałków, OSP Ambrożów, OSP Brzezcie, OSP Radkowice, OSP Nieczulice, OSP Tarczek, OSP Pokrzywnica.

Wykres 4. Przepęstwa stwierdzone w gm. Pawłów (2012-2019)

2.11. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

W 2019 roku w gminie Pawłów funkcjonowały 23 organizacje pozarządowe. Działają one głównie na rzecz lokalnej społeczności jak również niektóre z nich obejmują zasięgiem tereny poza Gminą Pawłów. Głównymi sferami zainteresowań stowarzyszeń jest pomoc społeczna, bezpieczeństwo publiczne, sport, kultura, przedsiębiorczość oraz inicjatywy lokalne. Najwięcej organizacji pozarządowych skupionych jest w miejscowości Pawłów, jako centralnej miejscowości w gminie.

Ogólna wartość środków przeznaczonych przez władze gminy Pawłów w 2019 r. na realizację zadań przez organizację pożytku publicznego wynosiła 183.000,00 zł. Na podstawie stosownych Zarządzeń Wójta Gminy Pawłów z dnia 13 marca, 29 marca r. i 19 września 2019 r. zostały powołane Komisje Konkursowe do opiniowania ofert złożonych w trzech kolejnych otwartych konkursach na realizację zadań publicznych w Gminie Pawłów na 2019 r. Poniższa tabela ilustruje, jakie zadania publiczne zostały przewidziane w ramach

współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Tabela 2. Zadania publiczne we współpracy z OPP w 2019 r.

Lp.	Rodzaj zadania publicznego	Wysokość dotacji na zadania w 2019 r.
1	Prowadzenie profilaktycznych działań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wśród dzieci i młodzieży poprzez upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	27.000,00 zł
2	Upowszechnianie kultury fizycznej wśród młodzieży i dorosłych wraz z prowadzeniem międzygminnych rozgrywek sportowych	63.000,00 zł
3	Upowszechnianie kultury fizycznej i rekreacji dla dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez organizowanie zajęć rekreacyjnych z elementami sportowymi oraz innych wydarzeń sportowych	58.000,00 zł
4	Upowszechnianie kultury fizycznej z elementami edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży	5.000,00zł
5	Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa	1.000,00 zł
6	Upowszechnianie kultury fizycznej i rekreacji dla dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez organizowanie zajęć rekreacyjnych z elementami sportowymi oraz innych wydarzeń sportowych	12.000, 00 zł
7	Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa	1 000, 00 zł
8	Upowszechnianie kultury fizycznej wśród młodzieży i dorosłych wraz z prowadzeniem międzygminnych rozgrywek sportowych	5.000, 00 zł
9	Upowszechnianie kultury fizycznej i rekreacji dla dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez organizowanie zajęć rekreacyjnych z elementami sportowymi oraz innych wydarzeń sportowych	10.000, 00 zł
10	Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa	1 000, 00 zł

Zadania zostały wykonane zgodnie ze złożonymi ofertami. Niewykorzystane środki w kwocie 497, 43 zł zostały zwrócone do budżetu gminy. W 2019 r. w otwartych konkursach ofert łącznie złożono 10 ofert. Wszystkie zadania zostały w 100% zrealizowane zgodnie z

priorytetami określonymi w Programie współpracy Gminy Pawłów z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami.

Ponadto w 2019 r. udzielono dwóch dotacji w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na łączną kwotę 5.900,00 zł.

2.11.1 GMINNY PROGRAM WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Rada Gminy w Pawłowie na mocy uchwały nr XXI/215/20 z 27 października 2020 roku przyjęła **Roczny program współpracy Gminy Pawłów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021.**

Zgodnie z § 3 ww. Rocznoego programu, **celem głównym przyjęcia rocznego programu współpracy jest budowanie partnerstwa pomiędzy Gminą Pawłów a organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, służącego rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców, podnoszenie efektywności wspólnie podejmowanych działań oraz wzmacnianiu roli aktywności obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów lokalnych.**

Natomiast celami szczegółowymi Programu są:

- tworzenie warunków do zwiększania lokalnej aktywności społecznej;
- zapewnienie efektywnego wykonywania zadań publicznych poprzez włączenie w ich realizację organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzącym działalność pożytku publicznego;
- wspieranie oraz powierzanie zadań publicznych organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego;
- zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów;
- umacnianie lokalnych działań, stworzenie warunków do powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej;
- zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów;
- poprawa, jakości życia mieszkańców gminy poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych.

W § 7. Programu sprecyzowano pojęcie pozafinansowych form współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, które dotyczą m.in.

- wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania tych kierunków;
- konsultowania z podmiotami programu, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym;
- udzielania przez wójta gminy Pawłów honorowego patronatu działaniom lub programom prowadzonym przez organizacje pozarządowe;
- udzielania rekomendacji stowarzyszeniom i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego, które ubiegają się o dofinansowanie z innych źródeł;
- prowadzeniu na stronie głównej Biuletynu Informacji Publicznej zakładki „organizacje pozarządowe”, gdzie zamieszczone są informacje związane z tym sektorem.
- udostępniania przez gminę posiadanych zasobów takich jak lokale na spotkania, szkolenia, konferencje organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego.

Współpraca Gminy z NGO może również przybrać charakter finansowy i odbywać się w następujących formach:

- powierzenia wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na jego realizację;
- wsparcia wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji;
- zlecenia zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 1057);
- zawierania umów partnerstwa określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 roku r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1295).

Do priorytetowych zadań Gminy Pawłów w 2021 r. we współpracy z podmiotami Programu zaliczono:

- prowadzenie profilaktycznych działań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wśród dzieci i młodzieży poprzez upowszechnianie kultury fizycznej i sportu;
- upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród młodzieży i dorosłych wraz z prowadzeniem międzygminnych rozgrywek sportowych;
- organizowanie pomocy społecznej w tym pomocy żywnościowej dla najuboższych;
- upowszechnianie kultury fizycznej i rekreacji dla dzieci, młodzieży i dorosłych, poprzez organizowanie zajęć rekreacyjnych z elementami sportowymi oraz innych wydarzeń sportowych;
- upowszechnianie kultury fizycznej z elementami edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży;
- udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększenie świadomości prawnej społeczeństwa;
- działalność na rzecz dzieci i młodzieży.

W Programie określono również mierniki efektywności realizacji Programu w danym roku, którymi będą informacje dotyczące w szczególności:

- liczby ogłoszonych otwartych konkursów ofert;
- liczby ofert, które wpłynęły od podmiotów;
- liczby umów zawartych z organizacjami na realizację zadań publicznych w ramach środków finansowych przekazywanych organizacjom przez samorząd gminy;
- liczby osób, które są adresatami realizowanych zadań publicznych w podziale na odbiorców bezpośrednich i pośrednich;
- liczby osób zaangażowanych po stronie organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych, z podziałem na wolontariuszy i pracowników;
- liczby organizacji pozarządowych podejmujących po raz pierwszy zadania publiczne w oparciu o dotacje;
- wysokości kwot udzielonych dotacji;
- wielkości wkładu własnego organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH Z PERSPEKTYWY DZIAŁAŃ INSTYTUCJI PUBLICZNYCH W GMINIE PAWŁÓW

3.1. GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

3.1.1. ZAKRES DZIAŁANIA

Zadania gminy Pawłów z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) z siedzibą w Pawłowie nr 56.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawłowie realizuje zadania własne zgodnie z wymogami określonymi przez przepisy prawa stosownie do zaleceń Wójta Gminy, a zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej na mocy przepisów prawnych i ustaleń Wojewody Świętokrzyskiego. Przy realizacji zadań GOPS współdziała z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi gospodarkę finansową na zasadach obowiązujących samorządowe jednostki budżetowe. Pomoc społeczna finansowana jest ze środków: - budżetu Gminy (realizacja zadań własnych), - dotacji budżetu państwa (realizacja zadań zleconych), - dotacji budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań własnych, - fundusze mogą pochodzić również z: darowizn, spadków, zapisów osób fizycznych i prawnych oraz z wpływów samoopodatkowania się mieszkańców.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawłowie jest wyodrębnioną jednostką budżetową gminy Pawłów, nie posiadającą osobowości prawnej i utworzoną na mocy Uchwały Nr XI/46/90 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 28.04.1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawłowie.

3.1.2. RODZAJE ŚWIADCZONEJ POMOCY

Analiza danych GOPS wskazuje, że od 2018 r. **utrzymują się stale rosnące tendencje w liczbie osób korzystających z pomocy społecznej.** Taki trend jest szczególnie zauważalny w przypadku przyznawania świadczeń rzeczowych oraz udzielania porad indywidualnych.

Tabela 3. Rodzaje pomocy udzielanej przez OPS

lp	Rodzaje pomocy	2018	2019	2020
1.	Świadczenia rzeczowe dla osób	294	312	309
2.	Świadczenia pieniężne dla osób	264	256	251
3.	Świadczenie porady dla osób	730	1040	1057

Najczęstszymi przyczynami przyznawania świadczeń z tytułu pomocy społecznej w gminie Pawłów jest **długotrwała choroba, niepełnosprawność i bezrobocie.**

Tabela 4. Powody przyznawania pomocy społecznej rodzinom

Powody	2018	2019	2020
Niepełnosprawność	160	145	159
Bezrobocie	159	141	146
Kłęska żywiołowa	0	0	0
Ubóstwo	90	79	64
Bezradność op-wych.	14	9	11
Długotrwała choroba	211	194	194
Alkoholizm	20	16	18
Inne	42	34	30
Łączna liczba rodzin	443	396	414

Wśród grup społecznych, będących beneficjentami pomocy z GOPS, **dominują renciści, emeryci i osoby bezrobotne.**

Tabela 5. Struktura odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową

Rodzaj aktywności zawodowej	2018	2019	2020
Praca stała	62	66	66
Praca dorywcza	25	16	29
Brak pracy	53	54	69
Studiuje	0	0	0
Rencista/Emeryt	210	231	202
Zasilek dla bezrobotnych	78	90	123
Bezrobotny bez prawa do zasiłku	165	156	169
Inne	101	102	99

3.1.3. PROGRAM „STARACHOWCKA KARTA SENIORA” & PROGRAM „STARACHOWICKA KARTA ZA JEDEN UŚMIECH”

Wójt Gminy Pawłów wspólnie z wójtami Gmin Brody i Marzec, burmistrzem Gminy Wąchock i organizatorem programu - prezydentem Miasta Starachowice - podpisał 6 maja 2019 r. porozumienie o współpracy ws. Programu „Starachowicka Karty Seniora 60+”.

Program został uruchomiony w maju 2016 roku na terenie Gminy Starachowice. Program zakłada włączenie się miejskich jednostek organizacyjnych i instytucji kultury oraz udział innych podmiotów w działaniach służących poprawie jakości życia seniorów. Głównym celem Programu jest wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia osób powyżej 60 roku życia poprzez stworzenie oraz rozwijanie systemu promocji, ulg i rabatów oferowanych przez Gminę Starachowice oraz Partnerów Programu, a także kształtowanie pozytywnego wizerunku seniorów.

Realizatorem porozumienia w gminie Pawłów jest GOPS. W roku 2019 wydano 182 karty seniora i pozyskano dwóch partnerów na terenie gminy.

Uznając za priorytetowe działania na rzecz osób starszych oraz mając na uwadze możliwość pozyskiwania partnerów programu na terenie Powiatu Starachowickiego, Gmina Starachowice podjęła działania w celu podpisania porozumienia o współpracy w celu rozszerzenia programu na Powiat Starachowicki.

Program funkcjonuje na terenie Powiatu Starachowickiego w miejscach wskazanych przez Partnerów, którzy przystąpią do Programu. Program zakłada promocję informacji o możliwościach korzystania z ulg i preferencji adresowanych do beneficjentów poprzez prowadzenie strony internetowej programu, wydruk ulotek informacyjnych. Karta Seniora jest wydawana bezpłatnie na wniosek seniora.

Z myślą o osobach niepełnosprawnych 28 stycznia 2020 r. podpisano porozumienie o współpracy ws. Programu „Starachowicka Karty za Jeden Uśmiech”.

Obok Gminy Pawłów (jako Partnera Strategicznego) sygnatariuszami porozumienia są: Gmina Starachowice (jako Organizator), Fundacja „Nasze Zdrowie” z siedzibą w Starachowicach (jako Współorganizator) oraz pozostali Partnerzy Strategiczni: Powiat Starachowicki, Gmina Brody, Gmina Mirzec oraz Miasto i Gmina Wąchock.

Strony zawarły niniejsze porozumienie na czas nieokreślony, mając na uwadze chęć współpracy w stworzeniu systemu umożliwiającego zwiększenie aktywizacji społecznej

osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie powiatu starachowickiego, celem umożliwienia osobom niepełnosprawnym łatwiejszego dostępu do różnego rodzaju usług, głównie kulturalnych, zdrowotnych, rekreacyjnych oraz edukacyjnych.

Partnerem programu może zostać każdy podmiot (organizacja, instytucja, przedsiębiorstwo), który przygotowuje specjalną lub dostosuje już istniejącą ofertę dla osób niepełnosprawnych. Oferta ta może dotyczyć na usługi/produkty, bezpłatnych wejść/usług na wybrane produkty/usługi i innych promocji.

Realizatorem porozumienia w gminie Pawłów jest GOPS.

3.2. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2021

Zgodnie z art. 4¹ ust. ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i przeciwdziałaniem alkoholizmowi. W celu wykonania tych zadań wójt gminy opracowuje projekt gminnego programu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przedstawia go radzie gminy do uchwalenia.

W wykonaniu ww. normy ustawowej **na podstawie Uchwały nr XXIV/240/20 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 29 grudnia 2020 r. przyjęto do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Pawłów na 2021 rok.** Przedmiotowy Program stanowi kontynuację zadań realizowanych w roku poprzednim i zawiera spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze zagadnień określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Program określa zakres i formę realizacji zadań wynikających z przepisów prawa. Jego nadrzędnym celem jest stworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów oraz zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.

Wśród zadań przyjętych do realizacji w ramach przytoczonego Programu znajdują się:

- Zwiększenie dostępności do terapii rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu, ich rodzin i ofiar przemocy,

- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- Oferta anonimowej pomocy dla osób z problemami alkoholowymi i dotkniętych przemocą domową,
- Edukacja społeczności w zakresie problemów uzależnień,
- Prowadzenie kontroli legalności sprzedaży alkoholu na terenie gminy Pawłów. Kontrola przestrzegania zasad sprzedaży alkoholu zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i uchwałami rady gminy,
- Pomoc w rozwiązywaniu problemów szkolnych i zdrowotnych uczniom ze środowisk podwyższonego ryzyka,
- Wspieranie zachowań abstynenckich wśród młodzieży szkolnej i przeciwdziałanie rozwojowi zachowań patologicznych, wspieranie zachowań abstynenckich wśród osób dorosłych,
- Szkolenie wychowawców szkół podstawowych do radzenia sobie z sytuacjami trudnymi w relacji z dojrzewającą młodzieżą. Szkolenie pracowników ośrodka pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy dla rodzin dotkniętych chorobą alkoholową.

3.2.1 GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Problemami związanymi z polityką społeczną w zakresie używania substancji psychoaktywnych zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W skład GKRPA wchodzi sześć osób (Wójt Gminy, pracownik Urzędu Gminy, lekarz, radni, pielęgniarka).

Do zakresu działania komisji należy:

- podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie uzależnień, nadzór nad wdrażaniem programów profilaktycznych w szkołach, prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w szkołach, dożywanie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom w szczególności dla dzieci i młodzieży,

- działanie na rzecz zwiększania dostępności pomocy leczniczej i rehabilitacyjnej,
- rozpatrywanie wniosków o leczenie osób uzależnionych,
- udzielanie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi i narkomanią, pomocy psychospołecznej i prawnej, ochrona przed przemocą. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,
- promowanie imprez bezalkoholowych (dyskoteki, zawody sportowe, festyny trzeźwościowe) jako formy oddziaływań profilaktycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- zapewnienie działania GKRPA, współpraca z Policją,
- kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz ograniczenie do niego dostępu,
- prowadzeniu dożywiania dzieci w szkołach, organizacji kolonii i innych form wypoczynku, organizowaniu zabaw i imprez dla dzieci (np. mikołajki).

GKRPA dąży do ograniczenia szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywaniem alkoholu.

Profilaktyka antyalkoholowa w szkołach na terenie gminy jest szeroko zakrojona i realizowana poprzez promocję zachowań prozdrowotnych. Nauczyciele realizują szkolne programy profilaktyczne podczas zajęć wychowawczych, plastycznych, humanistycznych, sportowych. Zajęcia dotyczą profilaktyki wszelkich uzależnień: nikotynowych (problem coraz większej grupy młodych ludzi), alkoholowych i narkotykowych.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat (2018-2020) rysuje się wyraźna tendencja do ograniczania częstotliwości pracy GKRPA. Spadkowi ulega liczba posiedzeń GKRPA, liczba przeprowadzonych kontroli punktów ze sprzedażą napojów alkoholowych czy liczba wydanych postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Natomiast wzrasta liczba przeprowadzonych rozmów w sprawie zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego.

Tabela 6. Działalność GKRPA w gminie Pawłów w l. 2018-2019

Rodzaj działania		2018	2019	2020
Posiedzenia ogólne GKRPA		17	15	11
Posiedzenia podkomisji interwencyjno-motywującej		17	15	11
Posiedzenia GKRPA ogółem		17	15	11
Liczba przeprowadzonych rozmów		41	51	54
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych		6	0	0
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Dot. jednorazowych zezwoleń na sprzedaż	0	0	0
	Dot. zezwoleń na sprzedaż napojów alk. do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży	18	15	8
	Postanowienia negatywne	0	0	0
	Postanowienia ogółem	18	15	8

Niepokojącym zjawiskiem jest stały wzrost w latach 2018-2020 liczby wniosków w sprawie skierowania na leczenie odwykowe.

Tabela 7. Działalność podkomisji interwencyjno-motywującej GKRPA

Rodzaj działania	2018	2019	2020
Liczba wniosków, jakie wpłynęły ws. leczenie odwykowego	56	74	90
Liczba badań zleconych biegłym sądowym	18	16	13
Liczba wniosków do sądu ws. obowiązku leczenia odwykowego	18	16	13

3.3.GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE PAWŁÓW NA LATA 2019-2024

Na podstawie przepisów Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie¹ ustawodawca wyznaczył gminom zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy rodzinie. **W myśl art. 6 ust. 2 punkt 1. podanej ustawy, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.**

W art. 6 ust. 2 pkt. 2) - 4) wskazano, że w kompetencjach gminy jest również:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zgodnie z definicją legalną wyrażoną w art. 2 ust. 1 i 2 przywołanej Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zjawisko przemocy w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Pawłów na lata 2019-2024 został przyjęty do realizacji na podstawie Uchwały Nr VI/59/19 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 29 marca 2019 r.

Celem ogólnym programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w Gminie Pawłów oraz ochrona osób doznających przemocy w rodzinie.

¹ T.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218, 956.

Urzeczywistnieniu założonego celu ogólnego służą działania zaplanowane w ramach następujących celów szczegółowych:

Cel szczegółowy nr 1: Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy;

Cel szczegółowy nr 2: Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie

Cel szczegółowy nr 3: Rozwijanie działań wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie

Cel szczegółowy nr 4: Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Poszczególnym celom szczegółowym przypisano działania, które zaplanowano w sposób uwzględniający możliwości finansowo-organizacyjne Gminy Pawłów.

3.3.1 ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Na podstawie art. 9a ust. 1-9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, gmina Pawłów podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym.

Warunki funkcjonowania Zespołu określa „Regulamin funkcjonowania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” stanowiący załącznik Nr 1 do Uchwały nr XXI/216/20 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 27 października 2020 r. Tym samym utraciła moc obowiązującą Uchwała Rady Gminy w Pawłowie nr VI/51/11 z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład Zespołu, poprzez:

- Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie
- Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisk

- Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym
- Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie obejmuje następujący zakres działań:

- Przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- Występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną
- Występowanie do odpowiednich jednostek organizacyjnych i służb z wnioskami o podjęcie działań interwencyjnych lub prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie,
- Motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w terapii mającej na celu naukę radzenia sobie z agresją
- Inicjowanie, podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc,
- Monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej
- Powoływanie i rozwiązywanie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w składzie ustalonym w zależności od potrzeb
- Ułatwianie dostępu do bezpłatnych porad prawnych dla ofiar przemocy domowej
- Prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
- Współpraca z instytucjami prowadzącymi ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
- Odseparowanie sprawcy przemocy poprzez skierowanie i umieszczenie go w schronisku
- Pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie
- Ochrona osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą domową i zapewnienie im pomocy psychologicznej

- Wszelkie inne poczynania mogące przyczynić się do powstrzymania przemocy w rodzinie
- Organizowanie grup edukacyjnych dla rodziców w celu promocji wychowywania dzieci bez przemocy
- Realizacja programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży na temat radzenia sobie w sytuacjach trudnych, rozwiązywanie problemów bez przemocy, uzależnień.

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie
- Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy
- Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

3.3.2 NIEBIESKIE KARTY

Procedura „Niebieskie karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

W gminie Pawłów na przestrzeni lat 2018-2020 nastąpił lawinowy, ponad czterokrotny wzrost liczby wniosków ws. wszczęcia procedury Niebieskie Karty.

Wśród instytucji, które składają stosowny wniosek zdecydowanie dominuje Policja, co może wskazywać na potrzebę szkoleń i podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników pozostałych uprawnionych instytucji w zakresie rozpoznawania przypadków przemocy domowej oraz podstaw prawnych omawianej procedury.

Tabela 8. Wnioski złożone w ramach procedury „Niebieskie Karty A”

Źródła wniosków	2018	2019	2020
Liczba wniosków – ogółem	28	120	125
Wnioski złożone przez GOPS	2	3	2
Wnioski złożone przez GKRPA	0	0	0
Wnioski złożone przez placówki służby zdrowia	0	0	1
Wnioski złożone przez placówki szkolno-wych.	0	0	0
Wnioski złożone przez sąd i prokuraturę	0	0	0
Wnioski złożone przez inne instytucje i organizację	0	0	0
Wnioski złożone przez Policję	26	117	121

3.4.GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2020-2023 DLA GMINY PAWŁÓW

Na mocy uchwały Nr XVI/170 /20 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 28 lutego 2020 r. został przyjęty do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2023 dla Gminy Pawłów.

Głównym celem programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego modelu wspierania rodziny oraz wzmocnienie funkcji i roli rodziny poprzez rozwijanie umiejętności opiekuńczo -wychowawczych.

Osiągnięcie **celu głównego** będzie możliwe po zrealizowaniu następujących celów szczegółowych:

- 1) Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia socjalnego.
- 2) Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej pomocy w przewyciężeniu problemów opiekuńczo- wychowawczych,
- 3) Wzmacnianie bezpieczeństwa i systemu ochrony dzieci i młodzieży przed zaniedbaniem, przemocą, uzależnieniami, demoralizacją i przestępczością,
- 4) Wsparcie Asystenta rodziny

Cele szczegółowe i cel główny zostaną osiągnięte poprzez realizowanie następujących działań:

1 **Cel szczegółowy: Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia socjalnego.**

Zadania:

- Udzielanie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej pomocy finansowej i rzeczowej,
- Zapewnienie pomocy zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych oraz świadczenia "Dobry Start",
- Świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach programu "posiłek w domu i w szkole",
- Świadczenie pomocy w postaci żywności z Unii Europejskiej w ramach POPŻ *PROGRAM* Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020,
- Świadczenie pomocy z zakresu Karty Dużej Rodziny, Karty seniora 60+ oraz Starachowickiej Karty „za jeden uśmiech”,
- Motywowanie do aktywności społeczno-zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, udział w projektach realizowanych przez GOPS min "Nasz projekt twoją szansą na pracę”,

2 **Cel szczegółowy: Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo- wychowawczych.**

Zadania:

- Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- Zapewnienie pomocy rodzinom w formie współpracy z asystentem rodziny,
- Motywowanie członków rodziny do podjęcia terapii leczenia uzależnień, terapii dla osób doznających przemocy oraz terapii dla osób podejrzanych o stosowanie przemocy,
- Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego w szczególności prawnego, psychologicznego, logopedycznego,
- Organizowanie grup roboczych działających na rzecz rodziny,
- Współpraca z instytucjami zajmującymi się pracą z rodziną,
- Motywowanie członków rodziny do udziału w projektach realizowanych przez GOPS min. „Usługi społeczne dla rodziny”.

3 Cel szczegółowy: Wzmacnianie bezpieczeństwa i systemu ochrony dzieci i młodzieży przed zaniedbaniem, przemocą, uzależnieniami, demoralizacją i przestępczością.

Zadania:

- Zorganizowanie szkolenia dla pedagogów i dyrektorów szkół z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- Organizowanie dla rodziców uczniów PSP spotkań o charakterze profilaktyki uzależnień
- Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do różnych ofert zajęć pozalekcyjnych,
- Organizowanie dzieciom i młodzieży aktywnych form spędzania czasu, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami i GOKSiR,
- Podejmowanie działań interdyscyplinarnych w rodzinach dotkniętych przemocą,
- Organizacja warsztatów profilaktycznych w szkołach dotyczących uzależnień
- Udzielanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego na terenie szkół,

4. Cel szczegółowy: Wsparcie Asystenta rodziny.

Zadania:

- Analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego,
- Wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- Rozwijanie umiejętności opiekuńczo -wychowawczych rodziny,
- Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- Podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- Udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- Planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny,
- Zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny,
- Podejmowanie działań zapobiegających umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

IV. DIAGNOZA LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W UJĘCIU BADAŃ ANKIETOWYCH MIESZKAŃCÓW GMINY PAWŁÓW

4.1. GRUPA BADANA, CEL & METODOLOGIA BADAŃ

W tej części Strategii zaprezentowano wnioski płynące z analizy danych ilościowych dotyczących diagnozy tzw. „grup ryzyka”, czyli środowisk zagrożonych uzależnieniami i przemocą.

Badania terenowe wśród mieszkańców, uczniów oraz sprzedawców napojów alkoholowych, zostały przeprowadzone w październiku i listopadzie 2019 roku, na zlecenie Gminy Pawłów. Celem diagnozy jest charakterystyka zjawisk przemocy oraz ryzyka uzależnień (m. in. alkohol, nikotyna, narkotyki) wśród dzieci, młodzieży, a także dorosłych mieszkańców gminy oraz sprzedawców napojów alkoholowych.

Najważniejszym efektem niniejszej analizy jest wskazanie zalecanych kierunków działań profilaktycznych.

Problematyka podjęta w ramach diagnozy obejmowała zagadnienia:

- charakterystykę skali zagrożeń występujących na terenie Pawłowa, w zakresie przemocy i uzależnień;
- identyfikację czynników ryzyka związanych z ekspozycją uczniów szkół podstawowych oraz osób dorosłych na wzorce stosowania przemocy i uzależnień;
- identyfikację skali stosowania środków uzależniających (tytoń, alkohol, narkotyki); charakterystykę czynników ryzyka oraz uwarunkowań chroniących uczniów przed dysfunkcją;

Badania zostały przeprowadzone metodą ilościową – za pomocą ankiet wypełnianych przez uczniów pawłowskich szkół oraz wywiadów kwestionariuszowych zrealizowanych na próbie osób dorosłych zamieszkujących w Gminie Pawłów. Ankiety zawierały pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru, jak i również pytania otwarte i półotwarte.

Kwestionariusze ankiet były wypełniane samodzielnie przez respondentów, natomiast wywiady kwestionariuszowe miały charakter bezpośredni – były przeprowadzane przez przeszkolonych ankieterów.

Badanie mieszkańców i sprzedawców zostało przeprowadzone dzięki metodzie PAPI (Paper & Pen Personal Interview), czyli metodą zbierania informacji bezpośrednio na papierowych kwestionariuszach. Uczniowie natomiast zostali przebadani metodą CAVI (Computer - Assisted Web Interview), czyli poprzez wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

Respondenci zostali poinformowani o całkowitej anonimowości oraz zasadach i celu wypełniania ankiety.

Badania ilościowe przeprowadzono na następujących próbach reprezentatywnych obejmujących trzy poniższe zbiorowości:

- **uczniowie:** 639 dzieci z publicznych szkół podstawowych na terenie Gminy Pawłów (ankiety);
- **dorośli:** 100 osób (wywiady kwestionariuszowe);
- **sprzedawcy:** 30 sprzedawców napojów alkoholowych z terenu Gminy Pawłów (ankieta).

Zatem łącznie w diagnozie wzięło udział **769** respondentów.

4.2. LOKALNE ZAGROŻENIA SPOŁECZNE W OPINII DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW - WNIOSKI

Z odpowiedzi udzielonych w ankietach przez dorosłych mieszkańcom wynikają następujące wnioski na temat problemu alkoholowego:

- Do częstego spożywania alkoholu przyznaje się 57% badanych mieszkańców Gminy Pawłów, a do codziennego kontaktu z alkoholem przyznaje się 2% ankietowanych, co nie jest wynikiem dobrym, a co za tym idzie - powinno zostać zminimalizowane do 0.
- Według 23% badanych mieszkańców, osoby niepełnoletnie mogą kupić alkohol na terenie ich miejscowości.

- Ankietowani jako najczęściej spożywane alkohole zaznaczali wódkę (43%) oraz piwo (37%). Niewiele niższy wynik otrzymały wino (28%) i whisky (15%).
- Na szczęście, ponad połowa ankietowanych mieszkańców Gminy Pawłów nie zna osób, które wykonywałyby obowiązki w pracy będąc pod wpływem alkoholu.
- Mimo tego, że 91% mieszkańców zdaje sobie sprawę, iż spożywanie alkoholu przez kobiety ciężarne wpływa na rozwój dziecka, to jest to wynik niezadowalający. 4% ankietowanych uważa, że taki sposób postępowania nie ma żadnego wpływu na dziecko i 5% - nie ma zdania.
- Na terenie miasta z ciężarnymi kobietami spożywającymi alkohol spotkało się 12% respondentów, co jest wynikiem zaskakującym.
- 95% badanych podaje, iż to agresja jest jednym z negatywnych skutków nadmiernego spożywania alkoholu. Kolejnymi były: „rozwoły- 77%”, czy „bezrobocie- 71%”.
- Mieszkańcy poproszeni o ustosunkowanie się do przytoczonych stwierdzeń zgodzili się z następującymi zdaniem: Alkoholizm jest dziedziczny (31%), alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż w wódce (45%), osoby z problemem alkoholowym piją codziennie (60%), nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy na kacu (14%).

Z odpowiedzi udzielonych w ankietach przez dorosłych mieszkańcom wynikają następujące wnioski na temat problemu narkotykowego:

- Ponad połowa mieszkańców (72%) nie zna osób, które spożywają narkotyki. Jako najbardziej popularną substancję psychoaktywną, czyli taką, z którą badani chociaż raz się spotkali jest marihuana i wskazało ją 85%. Uwagę 60% mieszkańców przyciągnęła amfetamina i kokaina 54%. Nie można również pominąć innych substancji, na które natrafili badani: grzyby halucynogenne – 48%, ekstazy – 40%, LSD – 37%, , oraz inne, np. kleje – 2%.
- 12% badanych mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że okazjonalne spożywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia.
- Niemal wszyscy badani respondenci, słusznie nie zgadzają się, że dopalacze są bezpieczniejszą alternatywą dla narkotyków. Uważa tak aż 97% badanych mieszkańców Gminy Pawłów.
- 89% mieszkańców Gminy Pawłów uważa, że stosowanie używek może przyczynić się do agresywnego zachowania.

Z odpowiedzi udzielonych w ankietach przez dorosłych mieszkańcom wynikają następujące wnioski na temat problemu przemocy:

- Mieszkańcy Gminy Pawłów nie mieli większych problemów ze wskazaniem czym według nich jest agresja i jakie są jej przejawy. Niemal wszyscy odpowiedzieli, że agresją jest bicie przedmiotami – 96%. Ponadto ponad 80% podała również: grożenie/ straszenie oraz wyzywanie.
- Świadcami przemocy było 68% mieszkańców, z kolei na własnej skórze przemocy doświadczyło aż 21% ankietowanych.
- Aż 70% mieszkańców uważa, że do przemocy najczęściej dochodzi w domu lub w miejscach publicznych – 51%, co jest dosyć niepokojące.
- Jednakże ci sami ankietowani wskazali w 92% , że w ich rodzinie zjawisko przemocy nie występuje.
- Jeżeli badany mieszkaniec Gminy Pawłów zaobserwował przemoc, to była ona przede wszystkim stosowana wobec nieznanych im osób – 49%, kogoś z rodziny – 30% lub wobec dzieci – 21%.
- W momencie znalezienia się w trudnej sytuacji 77% mieszkańców zwróciłoby się o pomoc do różnych instytucji (Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Leczenia Uzależnień). 57% mieszkańców szukałoby jej wśród rodziny/ znajomych. 2% nie szukałoby w ogóle pomocy.

4.3. WYNIKI BADAŃ SPRZEDAWCÓW NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Istotną grupą, która może zarysować szczególnie obraz problemów związanych z alkoholem występujących w gminie Pawłów są pracownicy punktów sprzedaży alkoholu, spotykający się codziennie w swojej pracy z konsumentami. Ich postawy wobec osób nabywających/konsumujących alkohol oraz przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży alkoholu mogą w znaczącym stopniu przyczynić się do ograniczenia problemów związanych z nadużywaniem alkoholu zarówno przez nieletnich jak i dorosłych.

Z odpowiedzi udzielonych na pytania ankietowe przez sprzedawców napojów alkoholowych wynikają następujące wnioski:

- 47% sprzedawców podaje, że niepełnoletni proszą o alkohol kilka razy w miesiącu, z kolei 33% badanych wybiera odpowiedź, że „kilka razy w roku”. Wszyscy sprzedawcy reagują poprawnie na to zjawisko, prosząc nieletnich o okazanie dokumentu tożsamości potwierdzającego ich wiek.
- Niepokojącym faktem jest to, że jednymi z najmłodszych klientów proszących o alkohol były osoby w przedziale wiekowym 14 - 15 lat oraz 12 - 13 lat.
- 20% sprzedawców podaje, iż spotkała się z sytuacją gdzie dorosła osoba wysłała nieletniego po zakup alkoholu.
- 97% sprzedawców podaje, że w ich sklepie nie brakuje tabliczki informującej o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. W każdym sklepie widnieje tabliczka informująca o danym zakazie.
- Niemal wszyscy sprzedawcy zgodnie stwierdzili, że „przestrzegają prawa w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i zapobieganiu alkoholizmowi” (odpowiedzi „tak” - 80% i „raczej tak” - 10%).

4.4. PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Z odpowiedzi uzyskanych od dzieci i młodzieży szkolnej wyłaniają się następujące opinie na temat problemu alkoholowego:

- Wśród badanej młodzieży zauważa się początki sięgania po wyroby alkoholowe. Do najczęściej spożywanych trunków badani zaliczyli wino/ szampana lub piwo, choć wódka także występowała.
- Fakt sięgania po tak mocny alkohol jest bardzo martwiący. Biorąc pod uwagę sporą liczbę osób, które swój kontakt z trunkami kojarzą z domem rodzinnym oraz znajomymi.
- Większość rodziców wie o spożywaniu alkoholu przez ich dzieci, ale są też i tacy którzy takiej wiedzy nie mają - można stwierdzić, iż rodzice uczniów nie są do końca świadomi początkującego problemu występującego w ich domach.
- Młodzi ludzie w większości wiedzą, że nawet okazyjne spożywanie alkoholu może uzależnić.

- W większości młodzi ludzie nie wiedzą o poziomie trudności zdobywania alkoholu w ich miejscu zamieszkania.

Z odpowiedzi uzyskanych od dzieci i młodzieży szkolnej wylaniają się następujące opinie na temat problemu narkotykowego:

- Analizując zebrane dane można zauważyć, iż problem narkotykowy na terenie Gminy Pawłów istnieje w bardzo niskim stopniu. Ankietowani w większości nie posiadają informacji na temat dostępności narkotyków w najbliższej okolicy.
- Uczniowie zdają sobie sprawę z tego, że nawet okazjonalne zażywanie narkotyków może silnie uzależnić. Podobne stanowisko ankietowani objęli w temacie dopalaczy. Zauważalny jest brak zainteresowania tymi używkami wśród badanych uczniów.
- Z uczniami, na temat działania używek, najczęściej rozmawiają rodzice- ponad 55% oraz nauczyciele – 51%.
- W sumie 1% uczniów z terenu Gminy Pawłów próbowało dopalaczy.
- Ponad połowa ankietowanych uczniów – 60% nie wie czy trudno jest zdobyć dopalacze w ich miejscu zamieszkania.

Z odpowiedzi uzyskanych od dzieci i młodzieży szkolnej wylaniają się następujące opinie na temat problemu nikotynowego:

- Część ankietowanych przyznała się do palenia papierosów. Wśród nich są takie osoby, które zadeklarowały, że czynność tę wykonują codziennie.
- Połowa badanych uczniów uważa, że papierosy są łatwo dostępne w miejscu ich zamieszkania.
- Większość ankietowanych sądzi, że młodzież sięga po używki z chęci zaimponowania innym, czy nawet z obawy przed odrzuceniem przez kolegów.

Z odpowiedzi uzyskanych od dzieci i młodzieży szkolnej wylaniają się następujące opinie na temat problemu przemocy:

- 71% uczniów łączy stosowanie używek z konsekwencją, jaką może być stosowanie przemocy.

- Badani uczniowie mają dobrą świadomość w temacie przemocy i potrafią rozpoznawać jej przejawy.
- Ważny do zaakcentowania jest fakt, iż nie zaliczają do niej jedynie fizycznego wyrządzania krzywdy drugiej osobie, ale także biorą pod uwagę psychiczne oddziaływanie na czyjąś szkodę.
- Jako miejsca, w których uczniowie najczęściej zauważali przemoc, podano teren szkoły oraz miejsca publiczne. W tym przypadku bardzo ważna jest wzmożona czujność nauczycieli i pedagogów, a także szybkie i konsekwentne reakcje na choć najmniejsze przejawy przemocy.
- Niestety są też uczniowie, którzy przemoc zaobserwowali lub doświadczyli także w domu. I w takich przypadkach potrzebna jest wzmożona czujność pozostałych członków rodziny, a także nauczycieli i pedagogów.
- Są też tacy uczniowie, którzy mimo zaobserwowania czy doświadczenia przemocy nie zgłaszają się po pomoc do nikogo.
- Niestety, niemal co piąty uczeń (21%), doświadczył takiej czy innej formy przemocy.

Z odpowiedzi uzyskanych od dzieci i młodzieży szkolnej wyłaniają się następujące opinie na temat problemu uzależnienia od Internetu:

- Ankietowani uczniowie spędzają czas przed komputerem, tabletem czy smartfonem poświęcając na to 2 – 3 godziny dziennie, nie wliczając w to weekendów.
- Połowa badanych uczniów przyznaje, że ich rodzice, czy opiekunowie kontrolują to, co Ci uczniowie robią w Internecie.
- 81% uczniów jest świadoma tego, że w Internecie można popełnić przestępstwo, a za przykład podają np. publiczne obrażanie, rozprzestrzenianie nieprawdziwych informacji, czy mowę nienawiści.

4.5. PODSUMOWANIE BADAŃ ANKIETOWYCH W GMINIE PAWLÓW

Badanie przeprowadzone na terenie Gminy Pawłów miało na celu zdiagnozowanie oraz określenie głównych problemów występujących wśród społeczności lokalnej. Bezpośrednim rezultatem przeprowadzonej diagnozy jest niniejszy raport, stanowiący podstawę do zaplanowania oraz zrealizowania przez władze lokalne konkretnych oddziaływań, które będą miały na celu stopniową eliminację zagrożeń i problemów występujących na terenie miasta. Ich celem winno być zminimalizowanie zjawiska alkoholizmu, narkomanii, a także przemocy. Należy zwrócić uwagę na zwiększone ryzyko dzieci i młodzieży. Wiele badań naukowych informuje, że dom rodzinny jest szczególnym determinantem dalszego rozwoju osobowościowego i światopoglądowego nastolatka.

Władze lokalne powinny w sposób szczególny zadbać o małoletnich pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jest to ważna kwestia, gdyż często problemy z dzieciństwa oraz domu rodzinnego przenoszą się na dorosłe życie.

Zewnętrzne media oraz wpływ rówieśników mogą mieć w wielu przypadkach negatywny wpływ na rozwój osobowości, która ciągle się kształtuje w młodym człowieku, co często prowadzi do ryzykownych zachowań uczniów. Szkoła zaś jest miejscem, które wywiera bardzo duży wpływ na dzieci i młodzież, dlatego powinna przyczyniać się do kreowania systemu wartości każdego młodego człowieka, a także informować go i ostrzegać o konsekwencjach płynących z ryzykownego postępowania.

Powyższe wnioski opisujące sytuację zagrożeń społecznych wskazują na umiarkowane występowanie wszystkich problemów na terenie Gminy Pawłów. Mimo to, władze Gminy powinny podjąć odpowiednie działania, które nie spowodują pogłębiania się zjawisk marginalizacji oraz patologii społecznych.

V. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to heurystyczna technika analityczna, która służy uporządkowaniu zgromadzonych informacji. Jest najczęściej stosowanym narzędziem w planowaniu strategicznym, a służy zebraniu i uporządkowaniu danych, dzięki którym można dokonać analizy perspektyw na przyszłość oraz wysnuć wnioski strategiczne. W kontekście strategii rozwiązywania problemów społecznych analiza SWOT stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją.

Skrót SWOT to akronim pochodzący od czterech angielskich słów, które zarazem stanowią cztery elementy tej techniki. Są to **Strengths** (silne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse), **Threats** (zagrożenia). Te pojęcia należy rozumieć w następujący sposób:

S (Strengths) – mocne strony gminy, to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. liczba osób w wieku produkcyjnym) jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości).

W (Weaknesses) – słabe strony, które jeśli nie zostaną wyeliminowane bądź zniwelowane mogą hamować rozwój gminy. To konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całej gminy, jak i jej części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania gminy, bądź jej poszczególnych elementów.

O (Opportunities) – szanse - czyli zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska,

T (Threats) – zagrożenia – wszystkie zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- minimalizowanie (docelowo unikanie) zagrożeń,

- wykorzystywanie szans i potencjału,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach i rozwój mocnych stron.

Analiza SWOT w gminie Pawłów została przeprowadzona w oparciu o diagnozę społeczno-instytucjonalną gminy. Z uwagi na materię opracowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej, skoncentrowano się na zagadnieniach relewantnych dla prowadzenia na polityki społecznej. Dokonanie analizy w Gminie Pawłów, którą tworzy 35 sołectw pozwoli na określenie kierunków interwencji, przestrzeni rozwojowych, ale także wskaże potencjały, które są obecnie słabo wykorzystywane lub takie, które w przyszłości w większym stopniu mogą oddziaływać na sytuację społeczną i gospodarczą w Pawłowie

Tabela 9. Analiza SWOT – problemy społeczne.

➤ Mocne strony	➤ Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktywna postawa władz gminy wobec działań na rzecz społeczności mieszkańców, opracowanie oraz realizowanie programów profilaktycznych i pomocowych, ➤ Prowadzenie profilaktyki wśród dzieci, młodzieży ich rodziców i nauczycieli, ➤ Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, ➤ Działalność Punktu Konsultacyjnego, ➤ Współpraca GOPS z placówkami oświaty, GKRPA, Policją, ośrodkiem kultury i sektorem organizacji społecznych, ➤ Działalność Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji oraz Gminnej Biblioteki Publicznej i jej fili, ➤ Potencjał, zwłaszcza kadrowy, GOPS w realizacji programów aktywizujących społeczność lokalną, ➤ Niska przestępczość, ➤ Znaczny odsetek osób młodych z wyższym wykształceniem, ➤ Wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym, ➤ Realizacja projektów na rzecz przywrócenia do aktywności 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wyuczona bezradność w środowiskach dotkniętych bezrobociem i zjawiskami patogennymi, ➤ Przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia, ➤ Potrzeba powstania lub modernizacji infrastruktury o przeznaczeniu kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym, ➤ Bariery architektoniczne i społeczne utrudniające osobom niepełnosprawnym udział w życiu społecznym, ➤ Pogłębianie się zjawiska izolacji oraz zaniku więzi sąsiedzkich i społecznych, w szczególności z powodu epidemii koronawirusa, ➤ Mała liczba ofert pracy w ramach PUP, ➤ Zauważalnie rosnąca liczba osób korzystających z pomocy społecznej, ➤ Brak wystarczającego zaplecza technicznego części placówek edukacyjnych i wychowawczych (m.in. mała liczba nowoczesnych środków i pomocy dydaktycznych)

<p>zawodowej osób trwale bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sprawne działanie i rozwój świetlic wiejskich, które zapewniają podstawową opiekę nad dziećmi i młodzieżą, wyposażenie oraz dostęp do Internetu, ➤ Od 1.07.2020 r. działa świetlica środowiskowa w Kałkowie z filiami w Brzeziu i Grabkowie (łącznie dla 45 dzieci), ➤ Dostęp mieszkańców do obiektów rekreacyjnych i sportowych, ➤ Dostępność placówek podstawowej opieki zdrowotnej i domu pomocy społecznej, ➤ Potencjał sektora organizacji pozarządowych działających na terenie gminy, w tym aktywna działalność kół gospodyń wiejskich i ochotniczych straży pożarnych, ➤ Dobre warunki glebowe i klimatyczne - opłacalność produkcji rolniczej, ➤ Dynamiczny przyrost budynków mieszkalnych w ostatnich 25 latach – wzrost na poziomie około 10%, ➤ Mało przekształcone środowisko naturalne i wysokie walory przyrodnicze regionu, ➤ Obszary chronione Natura 2000) oraz cenne zabytki, sprzyjające rozwojowi turystyki, ➤ Warunki do rozwoju aktywności ruchowej wśród dzieci i młodzieży. 	<p>np. laptopów, komputerów, tablic multimedialnych i interaktywnych),</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ograniczona liczba i oferta zajęć pozalekcyjnych w szkołach, ➤ Brak ofert edukacyjnej i zawodowej dla mieszkańców 50+, ➤ Zbyt słabe wykorzystanie atutów w postaci dziedzictwa kulturowego, historycznego i walorów krajobrazowo – przyrodniczych w celach promocji gminy oraz turystyki i gospodarki lokalnej, ➤ Mała liczba organizacji pozarządowych upowszechniających wiedzę na temat ochrony środowiska naturalnego, ➤ Brak wystarczającej aktywności fizycznej dzieci i młodzieży w okresie tzw. zdalnej edukacji, ➤ Brak wydzielenia budżetu obywatelskiego w budżecie gminy Pawłów, ➤ Występowanie zjawiska przemocy domowej i problemów z nim związanych, ➤ Rosnąca liczba rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej i wzrost liczby założonych Niebieskich Kart, ➤ Problem nadużywania alkoholu wśród mieszkańców gminy.
<p>➤ Szanse</p>	<p>➤ Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sprawnie działający samorząd, ➤ Kontynuowanie współpracy pomiędzy instytucjami społecznymi w gminie i regionie, ➤ Atrakcyjne położenie gminy, ➤ Pozyskiwanie finansowania dla projektów społecznych m.in. z RPO Województwa Świętokrzyskiego, Programu Erasmus Plus, środków Ministerstwa RPiPS, Ministerstwa KiDN i innych, ➤ Pozyskiwanie większej ilości dofinansowań przez GOPS i 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zwiększająca się liczba beneficjentów pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego, ➤ Negatywny wpływ epidemii COVID-19 na wiele sfer życia społecznego i gospodarczego, ➤ Migracja do większych ośrodków miejskich osób młodych z wysokim potencjałem intelektualnym i zawodowym, ➤ Silne oddziaływanie nieodległych Starachowic w zakresie

<p>placówki oświatowe na szkolenia podnoszące poziom kompetencji i aktywizację społeczną,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pozyskiwanie funduszy na szkolenia dla kadry oświatowej, administracyjnej i pracowników socjalnych w celu podniesienia kompetencji zawodowych, ➤ Współpraca międzysektorowa, w szczególności na linii placówek oświaty, jednostek gminy i organizacji pozarządowych w ramach realizacji projektów wykraczających poza podstawę programową, ➤ Stale poprawiająca się jakość infrastruktury placówek oświatowych oraz obiektów sportowych i rekreacyjnych, ➤ Rozwój energetyki odnawialnej, w tym farm fotowoltaicznych - zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym gminy poprzez udział w inwestycjach podmiotów zewnętrznych i funduszy UE, a co za tym idzie wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców, ➤ Edukacja ekologiczna mieszkańców, ➤ Współpraca z sąsiadującymi gminami w zakresie wzajemnych zakupów i wykorzystania OZE, ➤ Programy „Starachowicka Karta Seniora” i „Starachowicka Karta Za Jeden Uśmiech”, ➤ Powstanie i działalność Klubu Seniora w Pawłowie oraz Pawłowskiego Klubu Seniora w Kalkowie. 	<p>przyciągania młodych, utalentowanych osób, a jednocześnie „eksport” patologii związanych z narkotykami i środkami psychoaktywnymi,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sprzyjający bierności zawodowej system zasiłków społecznych, ➤ Brak więzi integrujących środowiska lokalne z osobami z zewnątrz (migracje ludności), ➤ Niestabilna sytuacja bytowa rodzin (ubóstwo, rodziny niepełne, migracja zarobkowa, eurosieroctwo), ➤ Starzenie się społeczeństwa w skali całej Polski, co będzie negatywnie oddziaływało również na rozwój gminy, ➤ Choroby cywilizacyjne, ➤ Konkurencja ze strony bardziej atrakcyjnych turystycznie gmin, ➤ Postępująca degradacja zabytków w gminie i zbyt małe dbanie o wartości historyczne, ➤ Zbyt duże obciążenie gminy obowiązkami społecznymi przy braku wsparcia ze strony państwa, ➤ Konkurencja ze strony innych samorządów w pozyskiwaniu środków finansowych na projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne, ➤ Utrzymywanie się bezrobocia, w tym bezrobocia ukrytego (nierejestrowanego), ➤ Pasywna postawa osób długotrwale bezrobotnych.
--	---

VI. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY PAWŁÓW NA LATA 2021-2025

6.1. MISJA I PROGNOZA ZMIAN SPOŁECZNYCH W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Diagnoza sytuacji społecznej w gminie Pawłów została przeprowadzona w oparciu o całościową analizę warunków panujących w gminie, co umożliwiło ustalenie najważniejszych problemów społecznych i wyzwań dla władz samorządu lokalnego. Realizacja zadań zawartych w strategii została przewidziana na lata 2021 - 2025, co powinno zabezpieczyć możliwość podejmowania długofalowych działań.

W niniejszej Strategii wyróżniono:

- **misję gminy** – czyli nadrzędny wyznacznik przy planowaniu i wdrażaniu działań rozwojowych w gminie;
- **cele strategiczne** - obejmują najważniejsze zagadnienia, w których należy podjąć lub kontynuować prace, aby rozwiązywać problemy społeczne występujące w gminie;
- **cele operacyjne** - to cele szczegółowe wobec celów strategicznych, zawierają proponowane **kierunki działań** niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów operacyjnych
- **jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów operacyjnych**
- **jednostki partnerskie,**
- **wskaźniki** osiągnięcia założonych celów.

Prognoza rozwoju sytuacji społecznej w gminie Pawłów obejmuje następujące zjawiska:

I. Zapewnienie i ulepszanie systemu wsparcia rodzin w pełnieniu jej funkcji, w tym rodzin z zaburzeniami wywołanymi problemem przemocy lub uzależnienia.

Prognozuje się:

- utrzymywanie się zapotrzebowania w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej rodzinom dysfunkcyjnym,
- dalsze występowanie potrzeby zapewnienia pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym i ich rodzinom,

- dalsze występowanie zjawiska przemocy w rodzinie i konieczność zapobiegania oraz przeciwdziałaniu mu,
- stałe zapotrzebowanie na działania profilaktyczne i zaradcze w związku z problemami przemocy oraz uzależnień,
- potrzebę zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków życia, edukacji i rozwoju;
- wzrost zapotrzebowania na działania profilaktyczne i pomocowe związane z zagrożeniami wywołanymi przez rozwój nowoczesnych technologii,

II. Zapobieganie i przeciwdziałanie marginalizacji oraz wykluczeniu społecznemu z powodu niepełnosprawności, bezrobocia, ubóstwa, długotrwałej choroby lub osiągnięcia wieku emerytalnego.

Prognozuje się:

- dalsze zapotrzebowanie na wsparcie osób przewlekle chorych, niepełnosprawnych oraz ich rodzin;
- utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób przewlekle chorych, niepełnosprawnych i ich rodzin;
- wzrost zagrożenia postępującą izolacją społeczną i niską jakością życia dla osób starszych oraz niepełnosprawnych;
- promowanie pomocy sąsiedzkiej i idei wolontariatu;
- dalszą potrzebę udzielania wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej,

Wyniki diagnozy w zestawieniu z kompetencjami ustawowymi samorządu gminnego, stały się punktem wyjścia do sformułowania misji oraz celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2021-2025.

Misją samorządu gminy Pawłów w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025 jest wsparcie funkcjonowania rodzin oraz profilaktyka i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grup zagrożonych marginalizacją.

Urzeczywistnieniu podjętej misji ma sprzyjać wdrożenie zaplanowanych celów i działań służących do polepszenia jakości życia mieszkańców gminy, zminimalizowaniu skali występujących problemów społecznych oraz ich pejoratywnego oddziaływania.

6.2. REALIZACJA STRATEGII

6.2.1. CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI DZIAŁAŃ

W oparciu o wnioski płynące z przeprowadzonej diagnozy sformułowano cele strategiczne dla każdej z wyżej wymienionych sfer problemowych. Do każdego z celów strategicznych przyporządkowano cele operacyjne oraz kierunki działań. Ponadto zostały określone podmioty odpowiedzialne za realizację strategii, podmioty współpracujące, źródła finansowania, wskaźniki realizacji celów oraz wytyczne dla monitorowania wykonania założonych celów.

W myśl z art. 110. pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pawłów na lata 2021-2025 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawłowie.

Niemniej, osiągnięcie przyjętych celów będzie możliwe dzięki pełnym zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, a także podmiotów społecznych i gospodarczych oraz członków wspólnoty lokalnej.

Tabela 10. Opis celów strategicznych i operacyjnych wraz ze wskaźnikami ich realizacji

I CEL STRATEGICZNY: Zapewnienie i ulepszanie systemu wsparcia rodzin w pełnieniu jej funkcji, w tym rodzin z zaburzeniami wywołanymi problemem przemocy lub uzależnienia.	
I cel operacyjny: Wspieranie rodziny w realizowaniu jej zadań oraz pogłębianie relacji społecznych mieszkańców gminy Pawłów.	
Kierunki działań	Wskaźniki osiągnięcia celu
<ul style="list-style-type: none">• Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny;• Kooperacja GOPS z placówkami oświaty przy bieżącej analizie sytuacji dzieci i młodzieży szkolnej oraz rozwijanie współpracy z rodzicami;• Szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe kadry pracującej z rodziną;• Rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży działających w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej (np. koła zainteresowań, świetlice, kluby, ogniska wychowawcze);	<ul style="list-style-type: none">• Liczba rodzin objętych wsparciem;• Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;• Wysokość udzielonego wsparcia;• Liczba rodzin korzystających z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego;• Liczba zapewnionych i zrealizowanych godzin poradnictwa specjalistycznego;• Liczba dzieci korzystających z zajęć w świetlicach;• Liczba grup samopomocowych,• Liczba wolontariuszy,

<ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, wsparcia zgodnie z przepisami pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych; • Kontynuowanie i rozwój pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami, w których występują trudności opiekuńczo-wychowawcze; • Realizacja zintegrowanych programów wsparcia dla rodzin w pełnieniu funkcji wychowawczo-opiekuńczej i socjalnej; • Wsparcie rodziny w rozpoznawaniu talentów i właściwym wyborze ścieżki kształcenia dzieci; • Zatrudnianie asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych; • Wspieranie rodziców w powrocie na rynek pracy, zwłaszcza samotnie wychowujących dzieci (szerszy dostęp do bezpłatnego poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego); • Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia i pracy zdalnej, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci, • Organizowanie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w szczególności oferty sportowej i kulturalnej; • Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną, wspieranie wspólnego wypoczynku rodziny, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, pikników rodzinnych, spektakli, wycieczek itp. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zatrudnionych asystentów rodziny. • Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny. • Liczba rodzin wspierających. • Liczba rodzin klientów GOPS współpracująca z rodzinami wspierającymi. • Liczba wydanych materiałów promocyjnych i edukacyjnych; • Liczba zorganizowanych lub współorganizowanych warsztatów, konferencji i kampanii; • Liczba szkoleń dla pracowników pracujących z rodzinami, • Liczba zorganizowanych festynów, wycieczek i innych wydarzeń;
II cel operacyjny: Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom i zjawisku przemocy w rodzinie oraz pomoc osobom i rodzinom z problemami przemocowymi i uzależnieniowymi.	
Kierunki działań	Wskaźniki osiągnięcia celu
<ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc ofiarom przemocy domowej; • Zapewnienie profesjonalnej pomocy i specjalistycznego poradnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba założonych Niebieskich Kart, • Liczba rodzin/osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego. • Liczba rodzin/osób objętych pomocą Grup Roboczych.

psychologicznego, prawnego i społecznego dla osób i rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii lub przemocy w rodzinie;

- Działania terapeutyczne, edukacyjne i informacyjne na temat problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Opracowywanie i wdrażanie programów profilaktyczno-edukacyjnych i informacyjnych, a także prowadzenie akcji lokalnych lub udział w ogólnokrajowych kampaniach społecznych na temat skutków przemocy w rodzinie i uzależnień;
- Działania profilaktyczne adresowane do dzieci i młodzieży (akcje edukacyjne, oferta alternatywnych form spędzania wolnego czasu);
- Opracowanie i wdrożenie programów edukacyjnych skierowanych do wszystkich grup wiekowych mieszkańców gminy w celu uwrażliwienia na problem przemocy i niepozostawania biernym wobec tego problemu społecznego,
- Reintegracja zawodowa i społeczna osób uzależnionych.
- Zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków,
- W razie konieczności zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
- Działania edukacyjne w zakresie eliminowania agresywnych zachowań i przemocy psychicznej na wszystkich poziomach oświaty oraz wobec rodziców/opiekunów,
- Oddziaływania profilaktyczne i prewencyjne w zakresie przemocy w rodzinie, w tym działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie i stosowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- Wspieranie działalności grup samopomocowych i rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz nieformalnymi grupami społeczności lokalnej działającymi na rzecz osób

- Liczba interwencji podjętych w związku z przemocą w rodzinie.
- Liczba udzielonych porad.
- Liczba osób, którym udzielono pomocy.
- Liczba organizacji i stowarzyszeń współpracujących,
- Liczba spotkań grup wsparcia,
- Liczba osób objętych pomocą terapeutyczną,
- Wysokość środków.
- Liczba rozpowszechnionych materiałów promocyjno- edukacyjnych.
- Liczba uczestników programów profilaktyki zdrowotnej;
- Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, konkursów, akcji edukacyjnych;
- Liczba uczestników programów profilaktycznych, konkursów, akcji edukacyjnych.
- Liczba spotkań GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego,
- Liczba założonych grup roboczych,
- Liczba szkoleń, w których uczestniczyli przedstawiciele gminy (GOPS, GKRPA, ZI).

<p>dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii lub przemocy w rodzinie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie warunków do dalszej pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego. • Realizacja założeń Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy; • Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii. 	
<p>III cel operacyjny: Profilaktyka i przeciwdziałanie cyberprzemocy oraz uzależnieniom od nowoczesnych technologii.</p>	
<p>Kierunki działań</p>	<p>Wskaźniki osiągnięcia celu</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Działania informacyjne skierowane do osób dorosłych na temat zagrożeń związanych z używaniem nowoczesnych technologii w tym pracą zdalną; • Prowadzenie akcji profilaktycznych, mających na celu zachęcenie do aktywnego spędzania wolnego czasu w celu odwrócenia uwagi od nadmiernego korzystania z komputera i smartfona, • Wdrożenie programów edukacyjnych skierowanych do wszystkich grup wiekowych o zagrożeniach przestępstwami przy użyciu Internetu i nowych technologii. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych programów, akcji i kampanii informacyjnych oraz profilaktyczno-edukacyjnych, • Wysokość wydatkowanych środków. • Liczba opracowanych materiałów promocyjno-edukacyjnych • Liczba osób objętych działaniami.
<p>Jednostki realizujące cel strategiczny nr 1: Gmina Pawłów – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA, Zespół Interwencyjny, Grupy Robocze.</p>	
<p>Partnerzy w realizacji celu strategicznego nr 1: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starachowicach, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, ośrodek zdrowia, Policja, placówki oświatowe, kościoły i związki wyznaniowe, społeczność lokalna.</p>	
<p>CEL STRATEGICZNY NR 2: Zapobieganie i przeciwdziałanie marginalizacji oraz wykluczeniu społecznemu z powodu niepełnosprawności, bezrobocia, bezdomności, ubóstwa, długotrwałej choroby lub osiągnięcia wieku emerytalnego.</p>	
<p>Cel operacyjny nr 1: Rozwój systemu wsparcia i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, bezrobotnych lub zagrożonych bezdomnością</p>	
<p>Kierunki działań</p>	<p>Wskaźniki osiągnięcia celów</p>

- Zapewnianie warunków zachęcających osoby niepełnosprawne do aktywnego spędzania czasu,
- Popularyzowanie prowadzenia zdrowego stylu życia,
- Praca socjalna z osobami bezrobotnymi, ubogimi oraz zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
- Pomoc GOPS dla rodzin i osób w trudnej sytuacji materialnej, w tym finansowa i rzeczowa,
- Podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością – prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego, w razie potrzeby opracowanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz zapewnienie schronienia – podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie noclegowni,
- Reintegracja społeczna osób dotkniętych długotrwałą chorobą lub niepełnosprawnością,
- Upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego
- Udzielanie informacji w sprawie rozpoczęcia działalności gospodarczej,
- Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych UE,
- Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w gminie, np. spółdzielni socjalnych, prowadzących proces reintegracji społecznej i zawodowej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich
- Liczba akcji społecznych i innych inicjatyw.
- Liczba materiałów edukacyjno-informacyjnych.
- Liczba udzielonych porad.
- Liczba osób korzystających z dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w związku z indywidualnymi potrzebami.
- Liczba usług specjalistycznych świadczonych dla osób niepełnosprawnych.
- Liczba zatrudnionych asystentów osoby niepełnosprawnej.
- Liczba stworzonych form integracji i wsparcia,
- Liczba dokonanych ułatwień dla osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej.
- Liczba zrealizowanych programów.
- Liczba realizowanych kontraktów socjalnych,
- Liczba zrealizowanych programów.
- Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte pomocą w ramach programu/projektu.
- Liczba miejsc pracy lub miejsc aktywizacji zawodowej utworzonych w ramach projektu/programu.
- Liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu.
- Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą finansową OPS.
- Liczba kontraktów socjalnych.
- Liczba indywidualnych programów zatrudnienia socjalnego.
- Liczba osób bezdomnych,
- Liczba stworzonych programów.
- Liczba mieszkań socjalnych, chronionych, readaptacyjnych oraz interwencyjnych.
- Liczba warsztatów, liczba spotkań,
- Liczba organizacji i stowarzyszeń współpracujących.
- Liczba działań i inicjatyw podjętych wspólnie z partnerami społecznym, w tym ngo.

<p>samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich, bezrobotnych i bezdomnych, w tym promocja i wspieranie wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych, bezrobotnych lub zagrożonych bezdomnością. 	
<p>Cel operacyjny nr 2: Poprawa jakości życia seniorów.</p>	
<p>Kierunki działań</p>	<p>Wskaźniki osiągnięcia celów</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Popularyzacja aktywnego modelu starzenia się i aktywnej starości; • Zapewnianie dostępu do aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze (zajęcia kulturalno-ruchowe, rekreacyjne i edukacyjne, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, zajęć i warsztatów), • Prowadzenie programów edukowania dzieci i młodzieży w szkołach na temat postrzegania starości. • Zapewnienie i rozwijanie systemu pomocy dla osób starszych, w tym systemu teleopieki; • Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym tego wymagającym • Praca socjalna z osobami starszymi; • Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. • Poczynienie starań na rzecz powstania Uniwersytetu Trzeciego Wieku i gminnej rady seniorów; • Podejmowanie współpracy z samorządem powiatowym, uczelniami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych w celu wspólnego i tworzenia i prowadzenia spójnej polityki senioralnej w gminie; • Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej, pracowników instytucji i 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba świadczeń medycznych realizowanych w warunkach domowych. • Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych. • Liczba seniorów korzystających z pomocy GOPS i wysokość środków przeznaczonych na potrzeby osób starszych, • Liczba świadczeń medycznych realizowanych w warunkach domowych. • Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych. • Liczba wolontariuszy. • Liczba materiałów informacyjnych. • Liczba placówek dziennego wsparcia promujących zdrowy i aktywny styl życia wśród osób starszych. • Liczba spotkań integracyjno-towarzyskich. • Liczba organizacji współpracujących. • Liczba podejmowanych inicjatyw i działań, w tym zajęć, szkoleń i warsztatów.

<p>wolontariuszy w zakresie wspierania osób starszych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doradztwo dla organizacji pozarządowych w zakresie pomocy osobom starszym. 	
<p>Jednostki realizujące cel strategiczny nr 2</p> <p>Gmina Pawłów – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS.</p>	
<p>Partnerzy w realizacji celu strategicznego nr 2:</p> <p>Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starachowicach, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki oświaty, placówki ochrony zdrowia, placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, pracodawcy, specjaliści, grupy samopomocowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, inwestorzy, pracodawcy, w tym lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska poza gminą, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, społeczność lokalna.</p>	

6.2.2. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY PAWŁÓW

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pawłów na lata 2021-2025 będzie realizowana w szczególności zgodnie z postanowienia gminnych programów:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Wspierania Rodziny,
- Program Współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Monitorowanie działań podejmowanych w ramach niniejszej Strategii stanowi podstawowy warunek do jej należytego wdrożenia. Monitoring polega na stałym obserwowaniu realizacji wytyczonych w Strategii celów i przyczynia się do lepszego rozpoznania występujących w gminie problemów społecznych. Za sprawą działań monitorujących jest możliwa ocena zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za realizację Strategii i ocena postępu prac w tym

zakresie, a także weryfikacja zgodności założonych celów i efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków.

Jednostki organizacyjne realizujące działania w ramach niniejszej Strategii są odpowiedzialne za prowadzenie monitoringu swoich działań. Terminy dokonywania oceny stopnia realizacji działań przypadają na koniec kwietnia każdego roku. Informacja na temat wdrożenia Strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu, który będzie zawierał również propozycje nowych rozwiązań oraz podjęcia działań korygujących w razie stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Wójt Gminy może powołać zespół zadaniowy, w składzie z przedstawicielami podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ocenie stopnia wdrożenia strategii służą zebrane powyżej wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może on podlegać modyfikacji.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem wyznaczającym cele i działania w perspektywie czasowej lat 2021 - 2025. W związku z tym istnieje prawdopodobieństwo sięgające pewności, że określone cele i wskaźniki będą wymagały okresowej aktualizacji i harmonizacji ze zmianami zachodzącymi w otoczeniu, jak i w samym społeczeństwie. Aktualizacja Strategii zostanie przeprowadzona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawłowie.

6.2.3. FINANSOWANIE REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY PAWŁÓW

Środki finansowe na realizację Strategii będą zabezpieczane w corocznej uchwale budżetowej Rady Gminy Pawłów.

Środki będą pochodzić w szczególności z:

- budżetu Gminy Pawłów;
- budżetu powiatu starachowickiego;

- budżetu województwa świętokrzyskiego;
- budżetu Państwa;
- Funduszu Pracy;
- Narodowego Funduszu Zdrowia;
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- funduszy Unii Europejskiej;
- budżetu partnerstwa publiczno-prywatnego.

SPIS WYKRESÓW, TABEL I RYSUNKÓW

Wykres 1. Piramida wieku mieszkańców gminy Pawłów, 2019.....	15
Wykres 2. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Pawłów (2004-2019)....	16
Wykres 3. Ćwiczący w klubach sportowych w gm. Pawłów (2008-2018).....	25
Wykres 4. Przepięstwa stwierdzone w gm. Pawłów (2012-2019)	30
Tabela 1. Liczba uczniów i nauczycieli w gminie Pawłów, rok szkolny 2019/2020.....	18
Tabela 2. Zadania publiczne we współpracy z OPP w 2019 r.....	31
Tabela 3. Rodzaje pomocy udzielanej przez OPS	36
Tabela 4. Powody przyznawania pomocy społecznej rodzinom	36
Tabela 5. Struktura odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową.....	36
Tabela 6. Działalność GKRPA w gminie Pawłów w I. 2018-2019.....	41
Tabela 7. Działalność podkomisji interwencyjno-motywuującej GKRPA.....	41
Tabela 8. Wnioski złożone w ramach procedury „Niebieskie Karty A”	46
Tabela 9. Analiza SWOT – problemy społeczne.	58
Tabela 10. Opis celów strategicznych i operacyjnych wraz ze wskaźnikami ich realizacji.....	63
Rys. 1. Położenie gminy Pawłów na tle Europy i Polski.....	8
Rys. 2. Położenie gminy Pawłów w województwie świętokrzyskim	9
Rys. 3. Herb powiatu starachowickiego	9
Rys. 4. Herb województwa świętokrzyskiego	9
Rys. 5. Sołectwa gminy Pawłów	11

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Henryk Węcel